

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen m.m.

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser (skr. 2011/12:75), regeringens redogörelse för regeringens arbete med att förbättra och effektivisera hanteringen av ärenden som rör internationella barnbortföranden (skr. 2011/12:65), riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen under 2011 av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (redo. 2011/12:RS4) samt en följdmotion väckt med anledning av den förstnämnda redogörelsen.

Utskottet noterar att den tidigare gynnsamma utvecklingen vad gäller en minskning av ej slutbehandlade riksdagsskrivelser och en ökning av andelen slutbehandlade tillkännagivanden har brutits, vilket är olyckligt. Mot bakgrund av påpekanden från bl.a. socialförsäkrings- och näringsutskotten konstaterar konstitutionsutskottet att vissa beredningsåtgärder i ett begränsat antal tillkännagivanden har fördröjts. Konstitutionsutskottet förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som krävs för att utskottens synpunkter ska bli beaktade. På sitt eget område konstaterar konstitutionsutskottet bl.a. att ett tillkännagivande i frågan om upphovsrätten och offentlighetsprincipen efter mer än tolv år ännu inte har slutbehandlats. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen under 2012 ska återkomma till riksdagen i frågan.

Med anledning av vissa iakttagelser inom ramen för ärendet föreslår utskottet att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om vikten av att beredningsåtgärder med anledning av ett riksdagens tillkännagivande bör påbörjas så snart som möjligt.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till handlingarna och att följdmotionen avslås. Vidare föreslår utskottet att riksdagen lägger regeringens skrivelse om internationella barnbortförande och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Bakgrund	5
Skrivelsernas och redogörelsens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Regeringens redogörelse om behandlingen av riksdagens skrivelser	7
Skrivelsen	7
Motionen	15
Yttranden från andra utskott	16
Tidigare behandling	20
Övrigt	22
Förstärkt granskning av regeringens redogörelse	26
Utskottets ställningstagande	32
Regeringens hantering av ärenden om internationella barnbortföranden	34
Utskottets ställningstagande	35
Behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen	35
Redogörelsen	35
Utskottets ställningstagande	36
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	37
Skrivelse 2011/12:65	37
Skrivelse 2011/12:75	37
Följdmotion med anledning av skrivelse 2011/12:75	37
Redogörelse 2011/12:RS4	38
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteutskottets yttrande	39
<i>Bilaga 3</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande	45
<i>Bilaga 4</i>	
Trafikutskottets yttrande	48
<i>Bilaga 5</i>	
Arbetsmarknadsutskottets yttrande	54
 <i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar och andelen kungjorda EU- grundförfattningar under perioden 2001–2010	10
Tabell 2 Antalet redovisade samt andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92– 2011/12	28
Tabell 3 Antalet och andelen slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 2003/04–2011/12	29

Tabell 4 Andelen (i procent) av sista åtgärd från regeringen m.fl. som leder till slutbehandling av tillkännagivanden 2003/04–2011/12	31
---	----

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Beredningen av riksdagens tillkännagivanden

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om vikten av att beredningsåtgärder med anledning av ett riksdagens tillkännagivande bör påbörjas så snart som möjligt.

2. Tillkännagivande om den fortsatta beredningen av frågan om upphovsrätten och offentlighetsprincipen

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen under 2012 ska återkomma till riksdagen i frågan.

3. Regeringens redogörelse om behandlingen av riksdagens skrivelser

Riksdagen avslår motion

2011/12:K10 av Sven-Erik Österberg m.fl. (S) yrkandena 1–5 och lägger skrivelse 2011/12:75 till handlingarna.

4. Regeringens hantering av ärenden om internationella barnbortföranden

Riksdagen lägger skrivelse 2011/12:65 till handlingarna.

5. Behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2011/12:RS4 till handlingarna.

Stockholm den 7 juni 2012

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Sven-Erik Österberg (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD), Mia Sydow Mölleby (V), Ann-Britt Åsebol (M) och Mathias Sundin (FP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringens skrivelse 2011/12:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen överlämnades den 20 mars 2012. Med anledning av skrivelsen väcktes en följdmotion, se *bilaga 1*.

Regeringens skrivelse 2011/12:65 med en redogörelse för regeringens arbete med att förbättra och effektivisera hanteringen av ärenden som rör internationella barnbortföranden överlämnades till riksdagen den 2 februari 2012.

Redogörelse till riksdagen 2011/12:RS4 med redogörelse för behandlingen under 2011 av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen överlämnades av riksdagsstyrelsen den 30 mars.

Konstitutionsutskottet beslutade den 27 mars att anmoda övriga utskott att senast den 3 maj 2012 yttra sig över skrivelsen med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Yttranden har inkommit från skatte-, socialförsäkrings-, trafik- och arbetsmarknadsutskotten, se *bilagorna 2–5*. Utrikes- och försvarsutskotten har yttrat sig genom protokollsutdrag. Justitie- och utbildningsutskotten beslutade att inte avge något yttrande och meddelade detta till konstitutionsutskottet genom protokollsutdrag tillsammans med en kanslipromemoria. Näringsutskottet beslutade att inte avge något yttrande men erinrade i ett protokollsutdrag om vissa tidigare uttalanden från konstitutionsutskottet samt översände en kanslipromemoria. Övriga utskott beslutade att inte yttra sig och meddelade detta till konstitutionsutskottet genom protokollsutdrag.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Redogörelserna är knutna till riksdagsskrivelserna där riksdagen meddelar regeringen sina beslut. En redogörelse upptar samtliga riksdagsskrivelser som har ställts till regeringen det senaste kalenderåret och därtill samtliga äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade.

Vid behandlingen av regeringens senaste skrivelse med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2011/12:75, bet. 2010/11:KU21) noterade konstitutionsutskottet att det fortfarande rådde en viss oklarhet när det gäller regeringens redovisning av resultatet av den översyn som riksdagen har efterfrågat när det gäller hur handläggningen av ärenden om bortförda barn kan förbättras och effektiviseras (bet. 2006/07:KU1, rskr. 45). Med anledning av detta lämnar regeringen i skrivelse

2011/12:65 en redogörelse för regeringens arbete med att förbättra och effektivisera hanteringen av ärenden som rör internationella barnbortföranden.

Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats i en bilaga till Riksdagsförvaltningens årsredovisning, som sedan behandlats av konstitutionsutskottet i dess budgetbetänkande. I redogörelsen redovisas kortfattade sakuppgifter om riksdagsskrivelse nummer och övriga aktuella dokument (framställning, proposition, motioner, utskottsbetänkande, protokoll) och i förekommande fall uppgifter om genomförda lagändringar samt uppgifter huruvida skrivelsen är slutbehandlad eller inte. Riksdagsstyrelsen har beslutat att redovisningen till riksdagen av vidtagna åtgärder ska följa samma form som regeringens redovisning och har därför överlämnat redogörelse 2011/12:RS4 till riksdagen med redovisning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av riksdagsskrivelserna.

Skrivelse 2011/12:75 avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2011. Redogörelsen omfattar också vissa senare regeringsbeslut, om riksdagsskrivelserna därigenom har kunnat rapporteras som slutbehandlade. I skrivelsen redovisas också information om regelbeståndet samt arbetet med regelförenkling, språkvård och det offentliga rättsinformationssystemet.

I skrivelse 2011/12:65 redovisas Utrikesdepartementets översyn och förbättringsarbete med avseende på departementets uppgift som centralmyndighet för ärenden som rör internationella barnbortföranden.

I redogörelse 2011/12:RS4 redovisas behandlingen under 2011 av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Utskottets överväganden

Regeringens redogörelse om behandlingen av riksdagens skrivelser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna och avslår en följdmotion. Vidare föreslår utskottet att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför dels om att regeringen under 2012 ska återkomma med ett förslag till riksdagen i den fortsatta beredningen av frågan om upphovsrätten och offentlighetsprincipen, dels om vikten av att beredningsåtgärder med anledning av ett riksdagens tillkännagivande bör påbörjas så snart som möjligt.

Skrivelsen

Regelförenkling m.m.

Antalet gällande grundförfattningar per den 1 mars 2012 var 3 840, varav 1 327 lagar. Motsvarande siffror per den 1 mars 2011 var 3 819, varav 1 331 lagar. Antalet grundförfattningar har således ökat med 21, varav 4 lagar.

Antalet kungjorda grund- och ändringsförfattningar i SFS under 2011 var 1 609. Av dessa författningar var 173 grundförfattningar (32 lagar och 141 förordningar m.m.). Den siffran kan jämföras med 2 076 under 2010, 1 608 under 2009 och 1 444 under 2008.

Under 2011 har EU-direktiv genomförts i 82 ändringsförfattningar (48 lagar och 34 förordningar) och 28 nya grundförfattningar (14 lagar och 14 förordningar), att jämföra med 59 ändringsförfattningar och 22 nya grundförfattningar under 2010 och 214 respektive 43 under 2009.

Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2011 har beräknats till ca 7 500, vilket innebär en ökning med ca 200 regelrubriker jämfört med föregående år.

Av skrivelsen framgår att Myndigheten för tillväxtpolitiska studier och analyser har fått i uppdrag att ta fram beräkningsstöd för hur kostnader och intäkter kan analyseras och beskrivas på ett strukturerat sätt i konsekvensutredningar. Detta uppdrag redovisades den 27 april 2012. Myndigheten har även fått i uppdrag att utifrån internationella jämförelser undersöka inom vilka regelområden och var i tillämpningen av dessa som tillväxthämmande faktorer för små och medelstora företag kan finnas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2012.

I enlighet med uppdraget i regleringsbrevet för 2011 presenterade Tillväxtverket den 8 november 2011 ett nytt dataverktyg till stöd för beräkning av de administrativa kostnaderna i en konsekvensutredning.

Regeringen framhåller bl.a. att de indirekta kostnader – genom konkurrensbegränsningar, tillväxthinder och inflexibilitet – som följer av en hög regelbörda sannolikt är mer betydelsefulla än de direkta kostnader som företagen har för att efterleva regler. Regeringens fortsatta förenklingsarbete kommer i stor utsträckning att utgå från hur företagen påverkas av regelverken samt fokusera på företagens kontakter med myndigheter. Den 22 juni 2011 uppdrog regeringen åt Tillväxtverket och samtliga länsstyrelser att under en period av fyra år genomföra insatser för att förenkla för företagen på såväl kommunal nivå som länsnivå. Länsstyrelsen i Kronobergs län gavs i uppdraget ansvar för att driva och samordna länsstyrelsernas arbete i denna del.

Regeringen uppdrog den 20 oktober 2011 åt 13 myndigheter att genomföra insatser för att möjliggöra ett framtida förenklat och minskat uppgiftslämnande för företagen. Bolagsverket gavs rollen som samordnare i arbetet.

Regelrådets verksamhet

Den 15 maj 2008 inrättade regeringen Regelrådet, ett rådgivande organ för regeringen och förvaltningsmyndigheter under regeringen, som ska bistå regeringen och myndigheterna i arbetet med regelförenklingar för företagen (dir. 2008:57 och 142). Den 23 september 2010 beslutade regeringen att rådets uppdrag skulle förlängas t.o.m. den 31 december 2014 (dir. 2010:96). Regelrådet ska granska utformningen av förslag till nya och ändrade regler som kan få effekter av betydelse för företagens arbetsförhållningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Rådet ska ta ställning till om regelgivarna har genomfört de konsekvensutredningar som föreskrivs och bedöma om nya och ändrade regler utformas så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företagen. Rådet ska även bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet, följa utvecklingen inom regelförenklingsområdet och lämna information och råd som kan främja en kostnadsmedveten och effektiv regelgivning. Myndigheterna ska lämna sina förslag till föreskrifter med tillhörande konsekvensutredningar till rådet i enlighet med förordningen (2011:118) om myndigheternas inhämtande av yttrande från Regelrådet. Enligt tilläggsdirektiv (dir. 2011:71) beslutade den 25 augusti 2011 ska rådet i större utsträckning än tidigare bl.a. i sina yttranden lämna tydlig vägledning till regelgivaren om hur konsekvensutredningarna bör kompletteras och i sin rådgivande roll prioritera stödet till kommittéerna i deras arbete med att upprätta konsekvensutredningar (dir. 2011:71). Regelrådets tredje årsrapport som avser rådets verksamhet under 2011 redovisas nedan (se under rubriken Övrigt).

Regelförenkling inom Europeiska unionen

Enligt regeringens skrivelse har regelförenkling varit en högt prioriterad fråga under det svenska ordförandeskapet i EU. Under 2011 framhöll Europeiska rådet i sina slutsatser i mars, juni, oktober och december att regelbördan för framför allt små och medelstora företag borde minska på EU-nivå och nationell nivå.

Vid konkurrenskraftsrådets möte i december 2009 antogs slutsatser om det horisontella arbetet med att åstadkomma bättre lagstiftning, särskilt när det gäller frågorna om att förenkla regelverken, minska de administrativa bördorna, förbättra användningen av och kvaliteten på konsekvensbedömningar och förbättra samrådet med olika intressenter. Vid konkurrenskraftsrådets möte i maj 2011 antogs slutsatser om kommissionens nya förenklings- och åtgärdsprogram. I december antog konkurrenskraftsrådet slutsatser om arbetet med konsekvensutredningar i rådet.

Europeiska kommissionen antog 2010 ett nytt förenklings- och åtgärdsprogram för att bl.a. stärka arbetet med att förenkla regler. Programmet ska gälla fram till 2020, och inom ramen för detta avser kommissionen att utveckla en metod för att systematiskt och i efterhand kunna utvärdera effekterna av genomförd lagstiftning. Kommissionen presenterade den 23 november 2011 en rapport som belyser hur kommissionen kommer att arbeta för att stärka principen ”tänk småskaligt först” när den tar fram ny lagstiftning. Av rapporten framgår att kommissionen från och med januari 2012 kommer att använda sig av en ”omvänd bevisbörda” när den utformar nya regler. Detta innebär att utgångspunkten är att mikroföretag ska antas vara undantagna från lagstiftningen samt att små och medelstora företag ska ha lättnader från regleringen, om det inte särskilt anges varför de ska omfattas av lagstiftningen.

Andelen EU-relaterade författningar

Med anledning av regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser redovisar utskottet i sina betänkanden sedan våren 2011 (se bet. 2009/10:KU21 s. 23) antalet kungjorda grundförfattningar och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts (nedan EU-grundförfattningar; se även tabell 1).

Av tabellen nedan kan man utläsa att för perioden 2001–2011 utgjordes drygt en femtedel av samtliga kungjorda grundförfattningar av författningar genom vilka EU-direktiv genomfördes. För samma period gäller att knappt en tredjedel av alla nya lagar som kungjordes hade sin grund i genomförandet av EU-direktiv. Andelen kungjorda grundförfattningar som har sin grund i EU-direktiv har varierat kraftigt över åren.

När det gäller ändringsförfattningarna (som inte tas upp i detalj här) kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2011 är i genomsnitt strax under 1 300 stycken (där 2010 med 1 887 kungjorda ändringsförfattningar får anses utgöra ett extremfall för den nämnda perioden). Andelen ändringsförfattningar som genomför EU-

direktiv uppgår under samma period till omkring 7,4 procent med stora årliga variationer (t.ex. var andelen EU-relaterade ändringsförfattningar 5,7 procent 2011, men 2009 var andelen 15,3 procent).

Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar och andelen kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2010

År då författningarna kungjordes	Antal kungjorda grundförfattningar (varav lagar)	Antal kungjorda EU-grundförfattningar (varav lagar)	Andel kungjorda EU-grundförfattningar† (varav lagar)
2001	136 (37)	17 (3)	12,5 (8,1)
2002	129 (27)	20 (7)	15,5 (25,9)
2003	135 (41)	25 (11)	18,5 (26,8)
2004	136 (38)	37 (15)	27,2 (39,5)
2005	162 (42)	32 (14)	19,8 (33,3)
2006	178 (59)	85 (33)	47,8 (55,9)
2007	347 (28)	76 (12)	21,9 (42,9)
2008	160 (49)	48 (20)	30,0 (40,8)
2009	207 (52)	43 (8)	20,8 (15,4)
2010	189 (65)	22 (9)	11,6 (13,8)
2011	173 (32)	28 (14)	16,2 (43,8)
Totalt	1 952 (470)	433 (146)	22,2 (31,1)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skrivelserna 2001/02:75, 2002/03:75, 2003/04:75, 2004/05:75, 2005/06:75, 2006/07:75, 2007/08:75, 2008/09:75, 2009/10:75, 2010/11:75 och 2010/11:75. I sammanhanget användbara data fanns endast tillgängliga från 2001. Tidigare redogörelser från regeringen innehåller inte så detaljerade uppgifter att en analys av författningsutgivningen kan genomföras.

†: Andelen uttrycks i procent.

Regelförenkling utanför Europeiska unionen

Av skrivelsen framgår att OECD:s *Regulatory Policy Committee* under 2011 har arbetat med att ta fram nya rekommendationer när det gäller *Regulatory Policy and Governance*. Rekommendationerna kan i någon mån sägas uppdatera tidigare *Recommendations on Improving the Quality and Government Regulation* från 1995, *Report to Ministers on Regulatory Reform* från 1997 och *OECD Guiding Principles on Regulatory Quality and Performance* från 2005. Rekommendationerna antogs slutgiltigt den 22 mars 2012 och är inte bindande men förväntas i ett senare skede följas av medlemsländerna om de inte redan tidigare har genomförts.

Språkvård, rättsinformation m.m.

I Regeringskansliet finns sedan många år språkexperter knutna till granskningsverksamheten. Språkexperterna finns i granskningskansliet i Statsrådsberedningen. Några av språkexperterna ägnar sig även åt EU-språkvården. En viktig uppgift för EU-språkvården är att underhålla ett nätverk av kontaktpersoner i EU-språkliga frågor på alla departement och på ett 40-tal myndigheter. Genom nätverket kan översättarna i EU:s institutioner snabbt

få råd i t.ex. termfrågor. Kontakten med EU-institutionerna upprätthålls också genom att EU-språkvården deltar i vissa möten med chefer och juristlingvister vid institutionernas svenska översättningsavdelningar.

All information som ska ingå i det offentliga rättsinformationssystemet är i huvudsak tillgänglig genom en gemensam ingångssida på Internet: www.lagrummet.se. Systemet innehåller föreskrifter av olika slag, förarbeten till lagstiftning, rättspraxis och visst internationellt material. Sedan den 1 januari 2010 innehåller rättsinformationssystemet också en sammanställning av domstolarnas avgöranden enligt lagen (2009:1058) om förtursförklaring i domstol. Varje offentligt organ som deltar i systemet ansvarar för att informationen sprids elektroniskt och att den är korrekt och aktuell. Sedan den 1 januari 2009 svarar Domstolsverket för samordningen av systemet.

I dag kungörs författningar i den tryckta pappersversionen av Svensk författningssamling. En utredare har föreslagit att författningar i framtiden i stället ska kungöras elektroniskt på en särskild webbplats för ändamålet (SOU 2008:88). Regeringen har uppdragit åt en sakkunnig person att senast den 31 januari 2013 inom Regeringskansliet ta fram förslag till en sådan lösning.

Riksdagsskrivelserna

Generella iakttagelser

Den äldsta ej slutbehandlade riksdagsskrivelsen är en skrivelse från riksmötet 1997/98 med ett tillkännagivande om *övriga konkurrensfrågor* (bet. 1997/98:SoU25 mom. 10, rskr. 289). Regeringen har tidigare hänvisat till att landstingen under 2010 tillsatte en projektgrupp med uppdrag att ta fram en gemensam modell för särredovisning av tandvårdsverksamheterna, som sedan skulle bedömas av Statskontoret. I årets skrivelse hänvisar regeringen till budgetpropositionen för 2012 där regeringen konstaterade att Statskontoret i sin slutrapport från juni 2011 bedömer att den redovisningsmodell som kommer att börja tillämpas fr.o.m. 2012 lever upp till kraven på en transparent redovisning. Vidare anges i skrivelsen att Statskontoret föreslår att det görs en uppföljning av huvudmännens redovisning av folktandvården under 2014 och att regeringen avser att återkomma till riksdagen när uppföljningen har genomförts.

Från riksmötet 1999/2000 kvarstår tre ej slutbehandlade skrivelser. I fråga om tillkännagivandet om *fortsatt beredning* i frågan om upphovsrätten och offentlighetsprincipen (bet. 1999/2000:KU14 mom. 3, rskr. 134) hänvisar regeringen till genomfört utredningsarbete och meddelar att den avser att behandla frågan i en proposition under 2012. Vad gäller *ansvaret för lastsäkring* (bet. 1999/2000:TU5 mom. 48, rskr. 166) hänvisar regeringen dels till att Näringsdepartementet under 2009 har haft möte med berörda branschorganisationer och att ärendet bereds vidare, dels till att en rapport som Vägverket redovisade 2003 har remitterats till Transportstyrel-

sen. Den tredje ej slutbehandlade riksdagsskrivelsen från riksmötet 1999/2000 gäller *samlad redovisning av jaktfrågor* (bet. 1999/2000: MJU17 mom. 24, rskr. 253). Regeringen hänvisar till tre utredningsbetänkanden från 2005, vilka bereds inom Regeringskansliet, och att ytterligare behov av utredning övervägs.

Från riksmötet 2000/2001 kvarstår en riksdagsskrivelse som ej slutbehandlad som gäller ett tillkännagivande om *statens ägande i Telia AB* (bet. 2000/01: NU11, rskr. 2000/01:272). Av skrivelsen framgår bl.a. att riksdagen den 16 mars 2011 beslutade att återkalla bemyndigandet för regeringen att förändra statens ägande i Telia AB (bet. 2010/11: NU7, rskr. 2010/11:190).

Två skrivelser kvarstår som ej slutbehandlade från riksmötet 2001/2002. Den första är en skrivelse med ett tillkännagivande om *avskaffande av reklamskatten* (bet. 2001/02: SkU20, rskr. 2001/02:201) där regeringen i budgetpropositionen för 2012 hänvisar till att regeringen anser att reklamskatten bör avskaffas men att andra skattesänkningar är prioriterade. Den andra ej slutbehandlade skrivelsen rör ett tillkännagivande om *ett utvidgat grundlagsskydd för ny kommunikation som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor* (bet. 2001/02: KU21 mom. 1, rskr. 2001/02:233) där regeringen hänvisar till Yttrandefrihetskommittén som ska redovisa sitt arbete senast den 31 augusti 2012.

Som ej slutbehandlade kvarstår därutöver 1 skrivelse från riksmötet 2002/03, 1 från riksmötet 2003/04, 10 från riksmötet 2004/05, 13 från riksmötet 2005/06, 3 från riksmötet 2006/07, 3 från riksmötet 2007/08, 2 från riksmötet 2008/09, 14 från riksmötet 2009/10 och 54 från riksmötet 2010/11. Vidare kvarstår 21 skrivelser som ej slutbehandlade från det nu pågående riksmötet 2011/12 fram till juluppehållet.

I regeringsskrivelsen finns totalt 349 riksdagsskrivelser till regeringen förtecknade. I föregående års redogörelse var motsvarande antal 430. Som slutbehandlade redovisas 220, medan 129 kvarstår som ej slutbehandlade. Motsvarande antal föregående år var 332 respektive 98.

Konstitutionsutskottets område

I skrivelsen redovisas 33 riksdagsskrivelser med 14 tillkännagivanden som grundar sig på betänkanden från konstitutionsutskottet från riksmötena 1999/2000–2011/12. Av dessa redovisas 22 riksdagsskrivelser med 4 tillkännagivanden som slutbehandlade och 11 riksdagsskrivelser med 8 tillkännagivanden som ej slutbehandlade. Nedan behandlas de riksdagsskrivelser som avser tillkännagivanden.

Ej slutbehandlade riksdagsskrivelser

I den äldsta ej slutbehandlade riksdagsskrivelsen på konstitutionsutskottets område, som gäller upphovsrätten och offentlighetsprincipen, lämnade riksdagen ett tillkännagivande om *frågans fortsatta beredning* (bet. 1999/2000: KU14 mom. 3, rskr. 134). I årets skrivelse anges att regeringen avser att

behandla frågan i en proposition under 2012. I sammanhanget kan nämnas att regeringen redan under våren 2008 avsåg att behandla frågan i en proposition med vissa sekretessfrågor våren 2009 (se skr. 2007/08:75 s. 16). Sedan dess har regeringen hänvisat slutbehandlingen till kommande propositioner. Någon genomförd beredningsåtgärd har inte redovisats sedan remissbehandlingen av en departementspromemoria (Ds 2005:54) redovisades våren 2006 (se skr. 2005/06:75, s.20).

När det gäller tillkännagivandet om *ett utvidgat grundlagsskydd för ny kommunikation som sker med elektromagnetiska vågor* (bet. 2001/02:KU21 mom. 1, rskr. 233) hänvisar regeringen till Yttrandefrihetskommittén, som bl.a. har i uppdrag att överväga om man i längden bör behålla en teknikberoende grundlagsreglering av tryck- och yttrandefriheten, och kommitténs redovisning av sitt arbete senast den 31 augusti 2012.

När det gäller tillkännagivandet om *dröjsmål hos myndigheter* (bet. 2004/05:KU14 mom. 6, rskr. 153) hänvisar regeringen dels till utredningen Det allmännas ansvar enligt Europakonventionens förslag till en lagreglering (SOU 2010:87), dels till Förvaltningslagsutredningens förslag till en ny lag (SOU 2010:29). Båda betänkandena har remissbehandlats, och remissinstansernas synpunkter på Förvaltningslagsutredningen har publicerats (Ds 2010:47).

När det gäller tillkännagivandet om *Riksrevisionens styrelses framställning om sammanslagningar av myndigheter* (bet. 2010/11:KU8, rskr. 154–156), som berör tre myndigheter, och de tre ännu ej slutbehandlade riksdagsskrivelserna framgår följande av regeringens skrivelse. I fråga om Åklagarmyndigheten anges att regeringens uppdrag att säkerställa att myndigheten aktivt och systematiskt arbetar för att möjliggöra en ökad enhetlighet i rättstillämpningen i den operativa åklagarverksamheten redovisades till regeringen den 15 december 2011 och att regeringen avser att återkomma i frågan under 2012. I fråga om Skatteverket anges att regeringen anser att Riksrevisionens rapport, som låg till grund för Riksrevisionens styrelses framställning, är slutbehandlad i de delar den berör Skatteverket. Regeringen avser därför att lägga skrivelsen (rskr. 154) till handlingarna. I fråga om Försäkringskassan anges bl.a. att myndigheten har fått i uppdrag att senast den 22 februari 2012 inkomma med en redovisning av eventuella variationer i tillämpningen av lagstiftningen och att regeringen kommer att använda det samlade underlaget för att följa utvecklingen av verksamheten. Slutligen framgår av skrivelsen i fråga om Försäkringskassan att regeringen avser att återkomma till riksdagen i Årsredovisning för staten 2011 och resultatredovisningen i budgetpropositionen för 2013.

När det gäller tillkännagivandet om *skydd för s.k. whistle-blowers* (bet. 2010/11:KU23 mom. 16, rskr. 179) uppger regeringen att ambitionen är att under 2012 lämna kommittédirektiv i ett närliggande ämne vilka även kommer att omfatta denna fråga.

I fråga om tillkännagivandet om *frågan om verkställighet av beslut och om sanktioner* (2010/11:KU24 mom 8, rskr. 165) framgår av skrivelsen att Statskontoret den 15 februari 2012 redovisade ett regeringsuppdrag. Uppdraget innebar att undersöka dels i vad mån kommuner och landsting inte rättar verkställda beslut som har upphävts av domstol vid laglighetsprövning samt att i de fall där rättelse inte har skett undersöka skälen för detta, dels hur reglerna i kommunallagen om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft tillämpats vid beslut som senare upphävts av domstol.

När det gäller tillkännagivandet om *insyn i kungliga hovstaten* (bet. 2011/12:KU1 mom. 2, skr. 56) anges i skrivelsen att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *förstärkta resurser för djurskyddskontroller* (bet. 2011/12:KU1 mom. 6, rskr. 60) framgår av skrivelsen att ärendet bereds och att regeringen avser att återkomma i frågan i ändringsbudgeten.

Slutbehandlade riksdagskrivelser

Den äldsta slutbehandlade skrivelsen rör *handläggningen av ärenden om bortförda barn* (bet. 2006/07:KU1 mom. 13, rskr. 45) som nu är slutbehandlad i och med regeringens skrivelse 2011/12:65. Vid behandlingen av förra årets skrivelse med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2010/11:75) uttalade konstitutionsutskottet att det rådde en viss oklarhet när det gällde regeringens redovisning av resultatet av den översyn av handläggningen av ärenden om bortförda barn som riksdagen begärt. En översyn av UD:s arbete med dessa frågor har gjorts, och i departementet fortsätter arbetet med att effektivisera handläggningen av dessa ärenden. Regeringen har i skrivelsen Redogörelse för regeringens arbete med att förbättra och effektivisera hanteringen av ärenden som rör internationella barnbortföranden (skr. 2011/12:65) redovisat sina åtgärder och momentet är därmed slutbehandlat.

När det gäller tillkännagivandet om *beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse* (bet. 2009/10:KU37 mom. 1, rskr. 324) framgår av skrivelsen att regeringen den 13 oktober 2011 beslutade om en proposition med förslag till användning av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse för Gotlands kommun (prop. 2011/12:21).

I fråga om tillkännagivandet om *effektivare användning av Regeringskansliets resurser* (bet. 2010/11:KU1 mom. 3, rskr. 84) anges i skrivelsen bl.a. att Regeringskansliet genomför ett löpande översyns- och utvecklingsarbete för att effektivisera Regeringskansliet och i januari 2011 införde anställningsstopp med särskild prövning efter det att riksdagen beslutat att minska Regeringskansliets anslag med 300 miljoner kronor. Vidare framgår av skrivelsen att det under 2010 och 2011 genomfördes en större omstrukturering av Regeringskansliets förvaltningsavdelning i syfte att säkerställa hög kvalitet i förvaltningsstödet och för att det fortsatta utvecklingsarbetet ska kunna ske inom tillgängliga ekonomiska ramar.

När det gäller tillkännagivandet om *vallagsfrågor* (bet. 2010/11:KU28, rskr. 293) framgår av skrivelsen att regeringen den 27 oktober 2011 beslutade om direktiv till en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdrag att se över delar av valsystemet (dir. 2011:97). I uppdraget ingår bl.a. att överväga frågor om ett elektroniskt röstningsförfarande, partisymboler på valsedlar, deltagande i val för personer med funktionsnedsättning, röstningslokaler för förtidsröstning och utbildning av röstmottagare m.fl. Kommittén ska redovisa uppdraget i dessa delar senast den 15 mars 2013.

Motionen

I kommittémotion 2011/12:K10 av Sven-Erik Österberg m.fl. (S) begärs att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dels snarast återkomma till riksdagen med förslag på ny krigsmateriellagstiftning i enlighet med tidigare tillkännagivande (yrkande 1). Vidare yrkar motionärerna på att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag på tonnageskatt i enlighet med tidigare tillkännagivande (yrkande 2). Motionärerna yrkar även på att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag på lagstiftning vad avser sluten kontanthantering i detaljhandeln i enlighet med tidigare tillkännagivande (yrkande 3). I motionen yrkas även att regeringen ska tillsätta en utredning med uppdrag att utvärdera de senaste årens stora skolreformer i syfte att stärka möjligheterna till en likvärdig utbildning, ökad kvalitet och en sammanhållen skola i enlighet med tidigare tillkännagivande (yrkande 4). Slutligen yrkar motionärerna på att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag på förbud mot transfetter i enlighet med tidigare tillkännagivande (yrkande 5). Motionärerna anför att regeringen, som inte har en fast egen majoritet i kammaren, vid flera tillfällen har visat en uppenbar nonchalans mot de tillkännagivanden som riksdagen beslutar om mot regeringens vilja. Av motionen framgår att frågan om ny krigsmateriellagstiftning är av stor vikt för trovärdigheten i svensk utrikespolitik och att regeringen ännu inte har agerat i enlighet med riksdagens tillkännagivande (bet. 2010/11:UU3 mom. 6, rskr. 261). När det gäller tonnageskatten menar motionärerna att frågan har dragits i långbänk i fem år trots att det finns både ett tillkännagivande från riksdagen och en statlig utredning som har lagt förslag samt att det är uppenbart att regeringen inte har prioriterat frågan på det sätt riksdagen har önskat (bet. 2006/07:SkU11 mom 2, rskr. 115). När det gäller sluten kontanthantering i detaljhandeln anförs i motionen att nuvarande lagar och föreskrifter på området inte har förmått att skapa en säkrare kontanthantering och att det finns flera tecken på brister i regelverket. Därför menar man att det finns all anledning för regeringen att skyndsamt ta sig an arbetet med att införa en fungerande lagstiftning på detta område (se även bet. 2010/11:AU3 mom. 13, rskr. 187). I fråga om utvärdering av skolreformer anförs att riksdagen har tillkännagivit för regeringen som sin mening att de senaste årens stora skolre-

former behöver utvärderas i syfte att stärka möjligheterna till en likvärdig utbildning, ökad kvalitet och en sammanhållen skola (bet. 2010/11:UbU7 mom. 2, rskr. 206). När det gäller förbud mot transfetter i livsmedel menar motionärerna att det är oacceptabelt att regeringen har dröjt mer än ett halvt år med att tillsätta en utredning när riksdagen tydligt har uttalat att en ny lagstiftning snarast bör läggas fram (bet. 2010/11:MJU14 mom. 8, rskr. 193). I motionen uppmärksammas även två andra ej slutbehandlade riksdagsskrivelser med tillkännagivanden från riksdagen om *nationella kunskapskrav* (bet. 2010/11:UbU3 mom. 3, rskr. 137) och om *vissa ändringar i sjukförsäkringen* (2010/11:SfU12, rskr. 325). Motionen innehåller dock inga yrkanden på någon av dessa punkter med hänvisning till justerade och planerade betänkanden från de berörda utskotten.

Yttranden från andra utskott

Skatteutskottets yttrande

I sitt yttrande noterar skatteutskottet (yttr. 2011/12:SkU5y) när det gäller reklamskatten att regeringen i enlighet med riksdagens tillkännagivande återkommande har prövat om det med hänsyn till de offentliga finanserna skulle gå att ta bort reklamskatten. Senast inför budgetförslaget för 2012 drog regeringen slutsatsen att man för närvarande inte kan ta ytterligare steg för att avskaffa reklamskatten. En sådan prövning är enligt skatteutskottet i överensstämmelse med tillkännagivandet. Utskottet förutsätter dock liksom tidigare att regeringen kommer att lägga fram förslag om att avskaffa reklamskatten.

När det gäller tonnageskatten noterar utskottet att frågan bereds vidare så skyndsamt som möjligt. Utskottet betonar i sitt yttrande att det i riksdagen finns en samstämmig uppfattning om att det är angeläget att denna fråga snart får sin lösning. Utskottet framhåller även att Sverige utmärker sig gentemot andra sjöfartsnationer inom EU genom att inte ge sjöfartsnäringen möjlighet att betala tonnageskatt som ett alternativ till vanlig inkomstbeskattning. När det gäller följdmotionsyrkandet om tonnageskatten framhåller skatteutskottet att det nyligen har uttalat att man har förståelse för att regeringen när den bereder en lagstiftning om tonnageskatt behöver utreda närliggande frågor om rederinäringens arbetsförutsättningar, bl.a. hur det gällande sjöfartsstödet påverkas av en tonnageskatt (bet. 2011/12:SkU14). Vidare måste man enligt skatteutskottet ta ställning till hur frågan med den latent skatteskulden för rederinäringen ska lösas vid en övergång till tonnagesbeskattning. Skatteutskottet anser att finansministerns besked om att en sådan utredning nu är på gång är positivt, men utskottet betonade samtidigt att det är angeläget att arbetet slutförs skyndsamt. De berörda rederierna har ett berättigat behov av att snarast få besked om tonnageskattens närmare utformning. Eftersom regeringen nu agerar i frågan och därmed följer riksdagens tidigare tillkännagivanden förutsätter skatteutskottet att det fortsatta arbetet med en lagstiftning om tonnageskatt i

Sverige kommer att fortskrida utan att riksdagen ska behöva besluta om ytterligare ett tillkännagivande. Om så inte sker förbehåller sig utskottet rätten att återkomma i frågan.

När det gäller tillkännagivandet om att regeringen bör undersöka i vilken utsträckning man kan minska skatteskillnaden mellan diesel miljöklass 1 och miljöklass 3 (i vilken Europadieseln ingår) under mandatperioden noterar skatteutskottet att detta arbete har påbörjats i och med det utredningsuppdrag som har lämnats till Trafikverket. Utskottet förutsätter därmed att ärendet kommer att redovisas som slutbehandlat nästa år. Skatteutskottet har inte någon kommentar med anledning av regeringens redovisning i övriga delar.

Till skatteutskottets yttrande har det fogats en avvikande mening i frågan om tonnageskatten och det aktuella följd motionsyrkandet (S, SD) där det sistnämnda yrkandet tillstyrks.

Utrikesutskottets yttrande

I ett protokollsutdrag vill utrikesutskottet i fråga om motion 2011/12:K10 (S) yrkande 1 erinra om dels utskottets tidigare betänkande (2010/11:UU3) och riksdagens tillkännagivande (rskr. 2010/11:261) från våren 2011, dels att utskottet vid en föredragning den 12 april 2012 av statsrådet Ewa Björling inhämtat att regeringen inom kort avser att besluta om utredningsdirektiv, dels att utskottet vid behandlingen av skrivelse 2011/12:114 kommer att behandla liknande motionsyrkanden.

Försvarsutskottets yttrande

Av ett protokollsutdrag från försvarsutskottet framgår att försvarsutskottet inte har något att invända mot vad regeringen redogör för i skrivelse 2011/12:75 inom försvarsutskottets beredningsområde.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet konstaterar i sitt yttrande (yttr. 2011/12:SfU7y) att de ärenden som utskottet uppmärksammade i sitt yttrande till konstitutionsutskottet under förra riksmötet (yttr. 2010/11:SfU4y) fortfarande kvarstår som ej slutbehandlade. Vidare vill utskottet återigen understryka vikten av att påbörja konkreta beredningsåtgärder med anledning av ett riksdagsbeslut så snart som möjligt.

När det gäller frågan om aktivitetsersättning noterar utskottet att regeringen i direktiv (dir. 2011:122) har beslutat att en särskild utredare bl.a. ska föreslå hur de som har rätt till aktivitetsersättning vid förlängd skolgång eller förlängt barnbidrag i stället ska kunna få ersättning från studie-stödssystemet. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2013. Socialförsäkringsutskottet konstaterar att ärendet således inte kan förväntas bli slutbehandlat ännu på ett tag.

När det gäller ärendet om misshandlade kvinnor noterar socialförsäkringsutskottet att regeringen i regleringsbrevet för 2010 och 2011 uppdragit åt Migrationsverket att redogöra för tillämpningen av bestämmelsen i 5 kap. 16 § tredje stycket 2 utlänningslagen (2005:716) om att fortsatt uppehållstillstånd får ges när ett förhållande har upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning. Utskottet ställer sig frågande till att Migrationsverket inte utan förlängt uppdrag har förmått att ta fram den begärda statistiken men utgår från att regeringen återkommer till riksdagen snarast möjligt om det visar sig att tillämpningen av den aktuella bestämmelsen inte uppnår en godtagbar nivå.

När det gäller socialförsäkringsförmåner vid graviditet anför utskottet att den rapport som Inspektionen för socialförsäkring (ISF) lämnade i november 2011 beskriver problem i tillämpningen av regelverket om graviditetspenning. Utskottet vill framhålla att frågan är mycket angelägen och ett enhälligt utskott stod bakom tillkännagivandet till regeringen. Utskottet vill därför understryka att denna fråga snabbt måste få sin lösning.

Vad gäller frågan om Försäkringskassans lokala närvaro anför utskottet att man är väl medveten om att myndigheten själv råder över sin organisation men anser att frågan om Försäkringskassans lokala service är mycket angelägen. Utskottet avser därför att även i fortsättningen noga följa frågans utveckling utifrån tillkännagivandet om att skapa förutsättningar för att göra Försäkringskassan mer tillgänglig på lokal nivå med möjlighet till personliga möten och på ett sätt som bidrar till en ökad samverkan mellan statliga myndigheter.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet konstaterar i sitt yttrande (ytr. 2011/12:TU3y) att regeringens redovisning på ett korrekt sätt avspeglar riksdagens beslut inom utskottets område. Trafikutskottet påminner om tidigare yttranden till konstitutionsutskottet om att tillkännagivanden bör behandlas omsorgsfullt och skyndsamt och att det inte annat än i undantagsfall bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år. Enligt trafikutskottets mening är denna synpunkt fortfarande giltig även om beredningsläget det senaste året har förbättrats.

Trafikutskottet har särskilt granskat de båda tillkännagivanden som redovisats som slutbehandlade och konstaterar att regeringen verkar ha svarat upp väl mot riksdagens ställningstagande. När det gäller det tillkännagivande om återinförande av ett fritidsbåtsregister som riksdagen meddelade redan vid riksmötet 1994/95 har regeringen nu återkommit till riksdagen och redovisat sin ståndpunkt. Regeringen delar inte den tidigare riksdagsmajoritetens uppfattning och ärendet har följaktligen avskrivits. Trafikutskottet menar att detta förfarande formellt är helt i enlighet med den konstitutionella ordningen.

Även om regeringen i enlighet med vad trafikutskottet tidigare efterlyst har blivit mera utförlig när den redovisar den beredning som har gjorts framhåller utskottet att regeringen inte helt har tillgodosett utskottets önskemål om att försöka ange beräknad tidpunkt för slutbehandling av de öppna tillkännagivandena inom utskottets beredningsområde. Utskottet anser därför att det är angeläget att regeringen fortsätter att utveckla sin redovisning.

När det gäller tillkännagivandet om det statliga fritidsbåtsregistret anför trafikutskottet att regeringen borde ha kunnat redovisa slutbehandlingen av detta tydligare än vad som gjordes. Det aktuella tillkännagivandet slutredovisades under rubriken "Effektivisera transportsystemet, dess verksamheter och användningen av resurser" i en propositionsbilaga vilket inte nödvändigtvis framstår som uppenbart för alla ledamöter. Utskottet välkomnar därför att regeringens framställning till riksdagen av varför man eventuellt inte kommer att vidta någon åtgärd med anledning av ett tillkännagivande från riksdagen fortsättningsvis får en mer framlyft textredovisning.

Avslutningsvis välkomnar trafikutskottet att utformningen av regeringens redovisning i skrivelsen har förbättrats under åren. Trafikutskottet framhåller även att målet bör vara att skrivelsen i större utsträckning kan utgöra ett viktigt politiskt uppföljningsdokument för riksdagens kontrollmakt snarare än en sammanställning av uppgifter som inte är helt enkel att ta till sig. Med anledning av det politiska intresse tillkännagivanden drar till sig ser trafikutskottet gärna att dessa lyfts fram på ett tydligare sätt i regeringens redovisning.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet anför i sitt yttrande (ytr. 2011/12:AU5y) att utskottet inte har något att invända mot regeringens redovisning av de skrivelser som inte är slutbehandlade. Utskottet lämnar dock nedanstående kommentar till det tillkännagivande som berörs i följdmotionens yrkande 3 och som gäller förslag på lagstiftning om slutan hantering i detaljhandeln. Arbetsmarknadsutskottet noterar att regeringen i sin skrivelse redogör för vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av tidigare nämnda tillkännagivande. Enligt skrivelsen fortsätter beredningen inom Regeringskansliet, och skrivelsen anges som inte slutbehandlad i denna del. Utskottet tar fasta på att regeringen bl.a. så sent som i november 2011 hade diskussioner med arbetsmarknadens parter i denna fråga. Utskottet har förståelse för att frågan är komplex och kan kräva fortsatta överväganden. Något tillkännagivande enligt det aktuella följdmotionsyrkandet behövs inte enligt arbetsmarknadsutskottet. Utskottet har följaktligen inget att invända mot att skrivelsen kvarstår som ej slutbehandlad. Med hänvisning till detta anser arbetsmarknadsutskottet att motion 2011/12:K10 yrkande 3 bör avslås.

Till utskottets yttrande har en avvikande mening fogats (S, MP, V) där det aktuella följdmotionsyrkandet tillstyrks.

Tidigare behandling

Våren 2003 framhöll konstitutionsutskottet att det förutsätter att regeringen hörsammar riksdagens tillkännagivanden och att regeringen redovisar sina bedömningar för riksdagen om begärda åtgärder inte vidtas (bet. 2002/03:KU29). Om regeringen inte avser att vidta en begärd åtgärd i enlighet med ett riksdagsbeslut, måste detta enligt utskottets mening redovisas för riksdagen inom tidsramen, om en sådan har uppställts av riksdagen. Även skälen för att riksdagsbeslutet inte följs bör tas upp i sammanhanget. Om en redovisning inte kan ges i en skrivelse eller proposition till riksdagen borde den enligt utskottets mening lämnas till riksdagen i någon annan form som gör den tillgänglig för samtliga ledamöter.

Våren 2004 underströk utskottet vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsutdräkt (bet. 2003/04:KU21). Konstitutionsutskottet framhöll också vikten av att det särskilt vid längre tidsutdräkter ges fullgod information om orsakerna och att informationen självfallet kan ges också i andra sammanhang än i skrivelse 75. Utskottet upprepade vidare sitt tidigare uttalande om hur regeringen ska informera riksdagen om regeringen inte avser att efterkomma ett tillkännagivande.

Våren 2005 förutsatte utskottet att rutinerna i Regeringskansliet skulle ses över som ett led i ansträngningarna att komma till rätta med onödiga tidsutdräkter (bet. 2004/05:KU24). Utskottet pekade också på vikten av att regeringens information inte är för knapphändig. Informationen borde svara mot de krav som har uppställts genom tillkännagivandena.

Våren 2006 utfördes inom utskottets kansli en genomgång av riksdagens tillkännagivanden till regeringen (bet. 2005/06:KU34). Utskottet redovisade då de synpunkter på regeringens redogörelser av behandlingen av riksdagens skrivelser som utskottet har framfört under årens lopp. Våren 1995 hade konstitutionsutskottet understrukit att utgångspunkten måste vara att de önskemål som tillkännagivandena avser bör tillgodoses (bet. 1994/95:KU30 s. 42). Om det visar sig att det finns omständigheter som hindrar ett genomförande eller om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen, måste regeringen dock kunna avstå från att vidta de åtgärder som tillkännagivandet avser. En förutsättning borde då vara att regeringen redovisar sina bedömningar för riksdagen.

Våren 2007 framhöll utskottet att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under senare år har förbättrats påtagligt (bet. 2006/07:KU17). Den hade blivit mer lättillgänglig och gav en utförligare information om beredningsläget i skilda ärenden. Det fanns dock enligt utskottets mening utrymme för ytterligare förbättringar. Särskilt gällde det information om vilka åtgärder som planeras och bedömningar av när riksdagsskrivelser kan antas bli slutbehandlade, i varje fall om tillkännagivandena är mer än ett år gamla. Utskottet underströk behovet av att sedvanliga beredningsåtgärder inte fördröjs i onödan och framhöll vikten av att en riksdagsskrivelse inte redovisas som slutbehandlad utan att samtliga delar av tillkännagivandet har redovisats.

Våren 2008 framhöll utskottet att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser har fortsatt att förbättras (bet. 2007/08:KU21). Information om vilka åtgärder som planeras och bedömningar om när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade förekom enligt utskottet i större utsträckning än tidigare. Utskottet välkomnade denna utveckling och förutsatte att sådana uppgifter kommer att redovisas genomgående i kommande redogörelser. Utskottet betonade även dels att långa tidsutdräkter skapar en osäkerhet som ofta leder till att ämnet för tillkännagivandet kommer upp på nytt i olika sammanhang i riksdagen, dels att det är angeläget att en åtgärd som aviseras till en viss tidpunkt verkligen vidtas och inte återkommande skjuts upp. Utskottet underströk återigen behovet av att beredningsåtgärder inte fördröjs i onödan.

Våren 2009 framhöll utskottet att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser har fortsatt att förbättras (bet. 2008/09:KU21). Mot bakgrund av att flera utskott pekade på tidsutdräkterna när det gäller behandlingen av riksdagsskrivelser underströk konstitutionsutskottet åter behovet av att beredningsåtgärder inte fördröjs i onödan. Till följd av att regeringens skrivelse saknade uppgifter om två tillkännagivanden från riksdagen betonade utskottet vikten dels av att riksdagens tillkännagivanden inte göms undan i regeringens korrespondens med riksdagen, dels av att regeringen noggrant behandlar samtliga riksdagsbeslut som har meddelats till regeringen genom riksdagsskrivelser. Utskottet förutsatte även att eventuella brister i Regeringskansliets rutiner skulle åtgärdas i syfte att förhindra att det inträffade upprepades.

Våren 2010 framhöll utskottet bl.a. att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsutdräkt för behandlingen av ett tillkännagivande, i synnerhet om regeringen samtidigt brister i information till riksdagen om ärendets beredning (bet. 2009/10:KU21). Finns det omständigheter som hindrar ett genomförande ska regeringen enligt utskottet återkomma till riksdagen och redovisa skälen för sin bedömning. Mot bakgrund av finans-, utrikes- och näringsutskottens iakttagelser konstaterade konstitutionsutskottet att regeringens bedömning att vissa riksdagsskrivelser var slutbehandlade inte delades fullt ut av de nämnda utskotten. Konstitutionsutskottet gjorde ingen annan bedömning än de nämnda utskotten och förutsatte att regeringen skulle vidta de åtgärder som krävdes för att utskottens synpunkter skulle beaktas. På sitt eget område gjorde konstitutionsutskottet motsvarande bedömning avseende en riksdagsskrivelse. Mot bakgrund av näringsutskottets synpunkter betonade utskottet betydelsen av att regeringen noggrant beaktar riksdagens beslut och tillkännagivanden innan den redovisar en riksdagsskrivelse som slutbehandlad. Utskottet påminde om att innebörden av en slutbehandling är att riksdagens uppdrag till regeringen anses vara slutfört. I det fall som aktualiserades av näringsutskottet och som innehöll ett bemyndigande från riksdagen till regeringen skulle detta ha inneburit att bemyndigandet hade upphört. Utskottet uttalade sin avsikt att förstärka sin granskning av redogörelsen.

Våren 2011 framhöll utskottet att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser hade fortsatt att förbättras under flera år och förutsatte att skrivelsens kvalitet skulle bibehållas (bet. 2011/12: KU21). Utskottet konstaterade dock att det fanns utrymme för ytterligare förbättringar i fråga om information om vilka åtgärder som planerades och om bedömningar när riksdagsskrivelser kan antas bli slutbehandlade. Vidare framhöll utskottet, med stöd av flera andra utskotts yttranden, att det var av stor vikt att regeringen vidtar mått och steg för att undvika onödigt tidsutdräkt. Utskottet anförde även dels att regeringens bedömning av ett tillkännagivande som slutbehandlat kritiserats av näringsutskottet, dels att skatteutskottet och även i viss utsträckning socialförsäkrings- och trafikutskotten har lämnat synpunkter på regeringens redovisning av ett antal tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet delade de nämnda utskottens bedömningar och förutsatte att regeringen vidtog lämpliga åtgärder med anledning av utskottens synpunkter och bedömningar. På sitt eget område noterade konstitutionsutskottet att det rådde en viss oklarhet gällande ett tillkännagivande om en översyn av handläggningen av ärenden om bortförda barn och förutsatte att regeringen snarast skulle återkomma till riksdagen i enlighet med det aktuella tillkännagivandet. Vidare konstaterade utskottet att regeringens redogörelse saknade ett tillkännagivande och förutsatte att eventuella brister i Regeringskansliets rutiner åtgärdades i syfte att förhindra att det inträffade upprepas. Utskottet uttalade även sin strävan att förstärka granskningen av regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser och konstaterade i samband med detta bl.a. dels att andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser under de senaste tre riksmötena har minskat påtagligt, dels att andelen slutbehandlade tillkännagivanden under de senaste två riksmötena har ökat väsentligt, vilket utskottet fann bra. Andra iakttagelser som utskottet har gjort de senaste åtta åren är att andelen tillkännagivanden som slutbehandlas genom propositioner ökar och att äldre tillkännagivanden slutbehandlas.

Övrigt

Regelrådets rapport

Av Regelrådets tredje årsrapport framgår att rådet under 2011 behandlade 461 remisser med författningsförslag (jämfört med 421 för 2010 och 411 för 2009). Av dessa har 174 föranlett yttranden från Regelrådets sida medan 287 har besvarats av kansliet (motsvarande siffror för 2010 är 171 respektive 250 och 222 respektive 189 för 2009). I 27 procent av yttrandena har Regelrådet avstyrkt förslagen (jämfört med 44 procent 2010 och 43 procent 2009) och i 42 procent av fallen har konsekvensutredningarna ansetts bristfälliga (jämfört med 58 procent för 2010 och 53 procent 2009). I 2,3 procent av fallen saknades konsekvensutredning helt (att jämföra med 3,5 procent 2010 och 7 procent 2009). I de flesta fall då en regel har avstyrkts beror det på att de administrativa effekterna inte har beskri-

vits tillräckligt utförligt. Regelrådet observerar sammantaget för 2011 ett lyft jämfört med tidigare år i och med att andelen tillstyrkanden är markant högre än föregående år, men menar även att andelen godtagbara konsekvensutredningar fortfarande ligger på en alltför låg nivå. Regelrådet menar att det är nödvändigt att kvalitetsnivån på konsekvensutredningar höjs för arbetet med regelförenkling ska drivas framåt och det är därför problematiskt att inga större framsteg sker. Regelrådet menar att den viktigaste anledningen torde vara att regelgivaren inte prioriterar arbetet med sådana utredningar. Av en intervjuundersökning som Regelrådet har genomfört framgår att det för goda resultat krävs att såväl handläggare som beslutsfattare är engagerade i arbetet samt tydliga interna rutiner och tillräckligt med tid. I det sammanhanget har rådet stött på den felaktiga uppfattningen att kravet på en konsekvensutredning är lägre när regelgivningen styrs av EU-rätten eller andra internationella överenskommelser. I sin årsrapport gör Regelrådet även den reflektionen att konkreta krav i utredningsdirektiven ökar förutsättningen för att kommande betänkanden innehåller en konsekvensutredning av hög kvalitet.

De nya tilläggsdirektiv för Regelrådet som beslutades den 25 augusti 2011 innebär en viss begränsning av granskningens omfattning men framför allt att rådet ska komma in tidigare i processen med råd och stöd till regelgivaren. Regelrådet menar att rådgivningen är uppskattad och att god utbildning leder till bättre resultat.

Vidare konstaterar Regelrådet att en stor del av det krångel som företagen möter i sin vardag har sin grund i regelgivning på EU-nivå. Rådet anser att EU-kommissionens program för regelförenkling måste förnyas, att EU:s regelgivning måste utsättas för en oberoende granskning och att ansvaret för godtagbara konsekvensutredningar måste omfatta alla EU-regelgivare (dvs. kommissionen, rådet och Europaparlamentet).

Slutligen påpekar Regelrådet att man inte vet om det går att uppnå regeringens målsättning att företagens administrativa kostnader ska minska med 25 procent under perioden 2006–2012 (se skr. 2009/10:226), men det finns tecken på att kvaliteten på regelgivningen har lyft jämfört med tidigare år.

Riksrevisionens rapport om regelförenkling för företag

Riksrevisionen har i sin rapport *Regelförenkling för företag – regeringen är fortfarande långt från målet* (RiR 2012:6) granskat regeringens arbete med att förenkla reglerna för företag under åren 2006–2010. Granskningen visar att regeringen inte har nått målet med arbetet, dvs. att åstadkomma en märkbar och positiv förändring i företagets vardag. Av granskningen framgår att 73 procent av företagen inte har märkt någon förändring i regelbördan eller anser att reglerna har blivit svårare under de senaste fem åren. Endast 14 procent anser att reglerna har blivit enklare. Företagen tycker att redovisning och bokföring är särskilt betungande och näst mest betungande är skatte- och momsregler. En orsak till att arbetet med att förenkla reglerna inte har kommit längre är att regeringen har fokuserat

för mycket på de administrativa kostnaderna, vilka bara är en del av företagens kostnader för regler. Regeringen har inte fokuserat arbetet mot de regelområden som är mest prioriterade av företagen. Enligt Riksrevisionens bedömning har arbetet inte utformats på ett strategiskt riktigt sätt. Inom skatteområdet, som är centralt för företagen, har de administrativa kostnaderna ökat. Här finns det en konflikt mellan målet om en effektivare skattekontroll, som ska minska svartarbete och skattefusk, och sänkta administrativa kostnader för företagen. Riksrevisionens granskning visar att effekterna för företag inte är tillräckligt belysta i beslutsunderlagen till nya regler.

Utifrån granskningens iakttagelser och slutsatser rekommenderar Riksrevisionen regeringen att arbeta mer strategiskt genom att utveckla och införa delmål och indikatorer för att följa upp regelförenklingsarbetet mot det övergripande målet, utöver mätningarna av de administrativa kostnaderna; Riksrevisionen ser positivt på att regeringen har inlett ett sådant arbete. Riksrevisionen rekommenderar även regeringen att tydligt prioritera tunga regelområden och fokusera mer på regelbördan i lagar och förordningar samt att skärpa tillämpningen av konsekvensförordningen och motsvarande regler så att konsekvensutredningarna uppfyller kraven på att redovisa förslagets effekter för företagen och att uppföljningen av befintligt regelverk stärks. Slutligen rekommenderar Riksrevisionen regeringen att överväga att bredda Regelrådets mandat så att rådet i sina yttranden beaktar samtliga konsekvenser av regelgivning för företag, inte enbart företagens administrativa kostnader.

Enligt uppgifter från kammarkansliet överlämnades rapporten till regeringen den 21 mars 2012. Enligt 4 kap. 18 a § tredje–fjärde styckena riksdagsordningen följer att regeringen ska lämna en skrivelse till riksdagen för varje granskningsrapport över effektivitetsrevisionen som talmanen lämnar till regeringen. I skrivelsen ska regeringen redovisa för riksdagen vilka åtgärder regeringen har vidtagit eller avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. Regeringens skrivelse ska lämnas till riksdagen inom fyra månader från det att regeringen har mottagit rapporten. Vid beräkning av fristen ska juli och augusti månader inte räknas in.

Statskontorets uppdrag att utvärdera Regelrådets verksamhet

Den 29 mars 2012 beslutade regeringen att ge Statskontoret i uppdrag att utvärdera Regelrådets verksamhet. Uppdraget är ett steg i att skapa förutsättningar för en mer ändamålsenlig och kostnadseffektiv regelgivning. I uppdraget ingår även att utvärdera rollfördelningen mellan Tillväxtverket, Ekonomistyrningsverket och Regelrådet i syfte att optimera och effektivisera arbetsprocesserna för konsekvensutredningar.

Av direktiven för Regelrådet framgår att regeringen avser att utvärdera effekterna av Regelrådets verksamhet. Av Regelrådets årsrapport för 2011 framgår att mer än varannan konsekvensutredning fortfarande underkänns.

I Riksrevisionens granskning av regelförenklingsarbetet under perioden 2006–2010 rekommenderas att regeringen överväger att bredda Regelrådets mandat. Statskontorets utvärdering förväntas bl.a. ge ett underlag som kan användas i det fortsatta arbetet med att öka konsekvensutredningarnas kvalitet. Utvärderingen ska även ge ett underlag för det fortsatta arbetet med att, vid behov, optimera och effektivisera Regelrådets verksamhet och mandat samt de övriga aktörernas arbete med konsekvensutredningar inför framtiden.

Statskontoret ska redovisa sitt uppdrag till Näringsdepartementet senast den 15 oktober 2012.

EU-kommissionens arbetsprogram

Av kommissionens arbetsprogram, KOM(2011) 777, framgår att den avser att dels lägga fram 28 förslag till förenklingar under de kommande åren, dels dra tillbaka ett antal föråldrade och nedprioriterade förslag till bl.a. direktiv och förordningar. Förteckningar över de ovannämnda förslagen till förenklingar och föråldrade förslag återfinns i bilagorna II och III i arbetsprogrammet.

Av arbetsprogrammet framgår även att konsekvensbedömningar nu blivit standard i kommissionens arbete och att minimitiden för remisser förlängs från åtta till tolv veckor fr.o.m. år 2012. Kommissionen kommer särskilt att utreda hur EU-bestämmelserna påverkar småföretagen och vid behov föreslå undantag eller skräddarsydda lösningar för mikroföretag. Vidare kommer även de första resultaten av kontrollerna av bestämmelsernas ändamålsenlighet att redovisas.

Vad gäller frågan om regelförenkling inom ramen för unionssamarbetet kan i sammanhanget påpekas att konstitutionsutskottet i sin granskning av arbetet med regelkvalitet och regelförenkling under hösten 2005 konstaterade bl.a. att det samarbete mellan många länder som Europeiska unionen innebär för svensk del har fört med sig vissa svårigheter att upprätthålla kraven på enkelhet och klarhet i reglerna samt att det även finns en risk att genomförandet av EG-rättsliga regler leder till en mer omfattande reglering i Sverige än som är nödvändig. Utskottet framhöll då att det inom Europeiska unionen emellertid bedrivs ett betydelsefullt arbete i syfte att förenkla gällande regler och förbättra ny lagstiftning. Utskottet betonade det angelägna i att den svenska hållningen i unionssamarbetet innebär att kraven på enkelhet och klarhet hävdas med kraft (bet. 2005/06:KU10 s. 48).

Protokollsutdrag från näringsutskottet

Näringsutskottet beslutade att inte avge ett yttrande men erinrar genom protokollsutdrag konstitutionsutskottet om vad det sistnämnda utskottet tidigare framhållit om vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika en onödig tidsutdräkt när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Om det trots detta skulle dra ut på tiden är det angeläget att regeringen lämnar fullgod information i redogörelsen om orsakerna till

fördröjningen. Detta gäller för näringsutskottets del särskilt ett tillkännagivande om att regeringen bör granska effekterna av de olika klimat- och energipolitiska styrmedlen för den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin (bet. 2008/09:NU8 mom. 3, rskr. 42). I det fallet har regeringen efter mer än tre år ännu inte beslutat om att genomföra den efterfrågade granskningen (skr. 2011/12:75 s. 107).

Förstärkt granskning av regeringens redogörelse

Vid 2010 års behandling av regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2009/10:75) framhöll konstitutionsutskottet den betydelse regeringens rapportering om huruvida riksdagskrivelser är slutbehandlade eller inte och om de beredningsåtgärder som genomförts eller planeras har för att riksdagen ska kunna avgöra om regeringen genomfört de beslut som riksdagen fattat (bet. 2009/10:KU21 s. 23). Utskottet uttalade då mot denna bakgrund sin avsikt att framdeles förstärka sin granskning av redogörelsen.

Av tidigare uppföljnings- och utvärderingsprojekt som utskottet genomfört framgår att riksdagens tillkännagivanden är av särskilt intresse (se bet. 2005/06:KU34). Även regeringen har under lång tid framhållit att vid utvärderingen och uppföljningen av riksdagens beslut tilldrar sig regeringens åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden till regeringen ett särskilt intresse (se t.ex. skr. 2010/11:75 s. 3). Mot bakgrund av det ovan nämnda redogör utskottet i det följande för sin förstärka granskning av innehållet i regeringens redogörelse i den aktuella skrivelsen (skr. 2011/12:75) och tidigare skrivelser. Granskningen fokuserar särskilt på regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden.

Tidigare granskning av riksdagens tillkännagivanden

Ordningen med tillkännagivanden var föremål för ett omfattande uppföljnings- och utvärderingsarbete av konstitutionsutskottet under våren 2006. Detta arbete redovisades i en promemoria (bet. 2005/06:KU34 bil. 7). Promemorian sammanfattas i det följande.

I promemorian görs en genomgång av riksdagens tillkännagivanden till regeringen sedan regeringsformen trädde i kraft (studien granskar tre tidsperioder: 1975–1979/80, 1988/89–1992/93 och 2000/01–2004/05). En märkbar nedgång i antalet tillkännagivanden kan noteras under denna tidsperiod. Antalet har minskat från ca 1 300 under perioden 1975–1979/80 till färre än 400 under perioden 2000/01–2004/05. Som tänkbara bidragande orsaker till denna nedgång anges dels att de socialdemokratiska regeringsförslagen under den senare delen av den studerade perioden förbereddes i samråd med samarbetspartierna Vänsterpartiet och Miljöpartiet, dels att den reformerade budgetprocessen inneburit att riksdagen genom ett enda beslut fattar beslut om utgiftsramar och utgiftstak, vilket enligt utvär-

deringen förefaller ha minskat oppositionspartiernas möjligheter att söka majoriteter för sina förslag. Vidare diskuteras i promemorian om det skett en attitydförändring bland riksdagsledamöterna.

Trots det minskade antalet tillkännagivanden under senare år konstaterar konstitutionsutskottet att tillkännagivandena inte åtgärdas snabbare av regeringen än tidigare. Tvärtom tycks de genomsnittliga handläggningstiderna ha förlängts. Samtidigt har andelen propositioner som åberopats som åtgärd med anledning av tillkännagivanden tydligt ökat. Detta skulle, enligt konstitutionsutskottet, möjligen kunna tyda på att tillkännagivandena under senare år varit av en annan och mer krävande karaktär än tidigare.

Av promemorian framgår vidare att regeringens redogörelser för behandlingen av riksdagens skrivelser har förbättras avsevärt med åren. Under den första perioden (1975–1979/80) var redovisningarna i allmänhet mycket knapphändiga. Successivt och i takt med att riksdagens utskott tagit upp behovet av förbättringar i skilda avseenden har redovisningarna blivit mer lättillgängliga och även utförligare. Av promemorian framgår även att det av redogörelserna dock inte alltid går att direkt utläsa om tillkännagivandena följts helt eller delvis. I stor utsträckning hänvisar regeringen till att frågan behandlas i propositioner, utan att ange om tillkännagivandet därigenom tillgodoses eller inte. För det stora flertalet tillkännagivanden förefaller emellertid regeringen ha följt riksdagens tillkännagivanden även om det många gånger dragit ut på tiden. Det är dock inte ovanligt att det direkt av redogörelsen framgår att regeringen inte avser att följa ett tillkännagivande.

Grundlagsutredningens betänkande

Mot bakgrund av bl.a. att riksdagens möjlighet att besluta om tillkännagivanden till regeringen inte kommer till uttryck i regeringsformen (där begreppet tillkännagivanden inte nämns) samt att denna möjlighet utgör en viktig funktion för riksdagen diskuterade Grundlagsutredningen (SOU 2008:125) behovet av att i någon form reglera användningen av tillkännagivanden. Utredningens bedömning var att riksdagens möjlighet att besluta om tillkännagivanden till regeringen inte borde regleras i regeringsformen (s. 304 f.). Utredningen konstaterade att det inte fanns någon konstitutionell skyldighet för regeringen att följa ett tillkännagivande från riksdagen men att riksdagen har möjlighet att utnyttja sin normgivningsmakt eller finansmakt för att åstadkomma det resultat som tillkännagivandet syftade till, om regeringen inte följer ett tillkännagivande. Ytterst äger även riksdagen möjligheten att avge en misstroendeförklaring mot regeringen.

Utredningen påpekade även att den konstitutionella praxis som vuxit fram innebär att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande, men om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underätta riksdagen om detta inom den tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivan-

det bör redovisas. Vidare konstaterade utredningen att ordningen i allt väsentligt fungerade väl och att det dessutom inte kunde uteslutas att praxis kunde komma att utvecklas ytterligare, något som skulle kunna försvåras med en reglering i grundlag.

Behandling av riksdagsskrivelsen under perioden 1991/92–2010/11

Nedan redogörs det i tabell 2 för antalet riksdagsskrivelser och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i regeringens redogörelser under perioden 1991/92–2011/12.

Tabell 2 Antalet redovisade samt andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2011/12

Regeringens redogörelse	Redovisade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (andel i %)
Skr. 1991/92:15	565	185	32,7
Skr. 1992/93:15	523	181	34,6
Skr. 1993/94:15	602	163	26,9
Skr. 1994/95:15	606	183	30,2
Skr. 1995/96:15	601	155	25,8
Skr. 1996/97:15	431	155	36,0
Skr. 1997/98:75	544	125	23,0
Skr. 1998/99:75	396	136	34,3
Skr. 1999/2000:75	381	144	37,8
Skr. 2000/01:75	403	148	36,7
Skr. 2001/02:75	412	166	40,3
Skr. 2002/03:75	428	174	40,7
Skr. 2003/04:75	423	155	36,6
Skr. 2004/05:75	428	155	36,2
Skr. 2005/06:75	425	153	36,0
Skr. 2006/07:75	457	173	37,9
Skr. 2007/08:75	391	153	39,1
Skr. 2008/09:75	413	143	34,6
Skr. 2009/10:75	432	115	26,6
Skr. 2010/11:75	430	98	22,8
Skr. 2011/12:75	349	129	37,0

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång och analys av skrivelserna nämnda i tabellen.

Av tabellen framgår att andelen ej slutbehandlade skrivelser under de senaste fem förra mandatperioderna har pendlat mellan 22,8 procent och 39,1 procent där årets andel på 37 procent är den näst högsta noteringen. Sett i ett längre perspektiv är dock en andel på 35 procent snarast att betrakta som normen och det är snarare så att andelar under 30 procent eller över 40 procent är avvikande. Vidare kan noteras att antalet riksdagsskrivelser under varje riksmöte har minskat något från 1990-talets inledning för att sedan riksmötet 2000/01 stabilisera sig kring strax över 400

stycken. Det tidigare enda undantaget är antalet riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelse 2007/08:75 (och som alltså huvudsakligen gäller de riksdagsskrivelser som motiverats av riksdagsbeslut under riksmötena 2006/07 och tidigare), där antalet skrivelser uppgick till 391 stycken. En tänkbar förklaring till variationen i denna del är att en ny regering som stöddes av en riksdagsmajoritet tillträdde den 6 oktober 2006. Årets redovisning på 349 är i sammanhanget den lägsta noteringen under hela perioden och markant lägre än tidigare år.

Årets redovisning innebär även att de tre senaste riksmötenas minskande trend vad gäller andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser tycks ha brutits. Under den granskade perioden hade tidigare ingen betydande utveckling i riktning mot en minskning av andelen ej slutbehandlade skrivelser hållit i sig mer än ett riksmöte. Sedan redogörelsen i skrivelse 2007/08:75 minskade dock andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser påtagligt. Denna minskande trend har i och med årets skrivelse således brutits.

Riksdagens tillkännagivanden 2003/04–2011/12

Mot bakgrund av konstitutionsutskottets uttalade ambition (se bet. 2009/10: KU21 s. 23) att förstärka granskningen av regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser har konstitutionsutskottets kansli granskat och analyserat regeringens behandling av riksdagsskrivelser som innehåller riksdagens tillkännagivanden.

Tabell 3 Antalet och andelen slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 2003/04–2011/12

Regeringens redogörelse	Antal slutbehandlade tkg	Andelen† slutbehandlade tkg (totalt antal tkg)	Genomsnittlig* tidsåtgång i dagar (medianvärde)
Skr. 2003/04:75	76	32,2 (236)	760 (449)
Skr. 2004/05:75	65	31,0 (210)	1 010 (761)
Skr. 2005/06:75	49	25,1 (195)	1 045 (1 008)
Skr. 2006/07:75	59	24,7 (239)	1 092 (560)
Skr. 2007/08:75	43	23,2 (185)	1 048 (696)
Skr. 2008/09:75	31	21,5 (144)	1 311 (1 041)
Skr. 2009/10:75	45	36,2 (124)	1 788 (1 696)
Skr. 2010/11:75	35	34,7 (101)	2 007 (1 759)
Skr. 2011/12:75	21	17,0 (124)	1 186 (449)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång och analys av skrivelserna nämnda i tabellen.

†: Andelen uttrycks i procent.

*: Här anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes och kursiverat). Fördelen med att använda sig av medianvärde som komplement till medelvärde är att extrema värden som har stor inverkan på medelvärdet inte påverkar medianvärdet i samma utsträckning. Medianvärdet kompletterar därför den information som ges av medelvärdet när det gäller den genomsnittliga beredningstiden för de slutbehandlade tillkännagivandena.

Utskottets granskning av regeringens redogörelser som lämnats under riksmötena 2003/04 t.o.m. 2011/12 (se tabell 3 ovan) visar att antalet tillkännagivanden som slutbehandlats i viss utsträckning minskar över den undersökta perioden (även om en viss variation finns). Av tabellen ovan

framgår även att de senaste årens stigande trend vad gäller andelen slutbehandlade tillkännagivanden tycks ha brutits i och med årets låga andel på 17,0 procent. Även om det totala antalet tillkännagivanden har ökat sedan förra riksmötet, är dock antalet väsentligt lägre än antalet tillkännagivanden vid början av förra mandatperioden.

I förra årets betänkande (2010/11:KU21) framstår det även som en tydlig trend att den genomsnittliga tidsåtgången för slutbehandling (dvs. antalet dagar mellan det att riksdagen beslutar om tillkännagivandet till dess att regeringen genom någon åtgärd slutbehandlar tillkännagivandet) ökat kraftigt. Detta visar att äldre tillkännagivanden slutbehandlades i hög utsträckning.

I år har i stället såväl genomsnittet som medianen för slutbehandlade tillkännagivanden sjunkit kraftigt, vilket innebär att färre mycket gamla tillkännagivanden har slutbehandlats. Antalet ej slutbehandlade tillkännagivanden har även ökat, men samtidigt har de senaste tre årens skrivelser innehållit ett betydligt färre antal ej slutbehandlade tillkännagivanden än den här granskade periodens början.

Utskottets granskning av regeringens redogörelser har även innefattat en kvantitativ mätning av de åtgärder genom vilka regeringen slutbehandlar riksdagens tillkännagivanden. Resultatet av granskningen i denna del redovisas i tabell 4 nedan. Tabellen redogör för andelen av de åtgärder från regeringen m.fl. som medfört att regeringen har redovisat riksdagsskrivelserna med tillkännagivanden som slutbehandlade. Granskningen innebär att endast den senast vidtagna åtgärden, som därmed innebär en slutbehandling, registreras som orsaken till slutbehandlingen. I många fall har flera åtgärder genomförts i syfte att slutbehandla ett tillkännagivande (t.ex. har flertalet av de propositioner som regeringen åberopar som skäl till en slutbehandling av ett tillkännagivande föregåtts av någon utredningsåtgärd, dvs. SOU eller Ds). De kategorier av åtgärder som redovisas nedan i tabellen är propositioner (Prop.), skrivelser (Skr.), genomförda utredningar (SOU/Ds), utredningsdirektiv (Dir.), regeringsbeslut om förordning eller ändring av förordning (Förord.), regeringsuppdrag till myndigheter inklusive ändringar av regleringsbrev (Uppd.), övriga regeringsbeslut (Övr. reg. beslut) samt övriga åtgärder (Övr.). Övriga regeringsbeslut innebär t.ex. regeringsbeslut om avtal med intresseorganisationer eller förordnande av styrelseledamöter. Övriga åtgärder kan vara t.ex. myndighetsåtgärder och myndighetsbeslut (bl.a. utfärdande av allmänna råd eller föreskrifter), domstolsavgöranden och åtgärder från andra aktörer (riksdagsutskott eller EU-institutioner). I denna sistnämnda kategori ryms även fall när regeringen lagt skrivelsen till handlingarna. Av tabell 4 framgår att andelen tillkännagivanden som slutbehandlas genom propositioner ökar under den undersökta perioden. Ett undantag som framträder i tabellen gäller redovisningen i skrivelse 2007/08:75, då andelen propositioner som åtgärd som leder till slutbehandling av ett tillkännagivande minskar betydligt och andelen utredningsdirektiv och regeringsuppdrag till myndigheter ökar avse-

värt. En möjlig förklaring till detta kan återfinnas i det regeringsskifte som skedde under hösten 2006. Liknande mönster av något lägre andel propositioner kan även ses vid andra riksmöten som följer direkt på valår (2003/04 och 2011/12), men effekten är svagare än för riksmötet 2007/08. Möjligen kan såväl mandatperiod som regeringsskifte påverka andelen propositioner jämfört med andelen andra slutbehandlings- och förordningsbeslut.

Tabell 4 Andelen (i procent) av sista åtgärd från regeringen m.fl. som leder till slutbehandling av tillkännagivanden 2003/04–2011/12

Regeringens redogörelse	Prop.	Skr.	SOU/ Ds	Dir.	Förord.	Uppd.	Övr. reg. beslut	Övr.
Skr. 2003/04:75	47	8	0	8	4	1	1	30
Skr. 2004/05:75	53	3	0	15	6	6	5	13
Skr. 2005/06:75	55	12	2	12	4	6	2	6
Skr. 2006/07:75	61	3	2	2	17	5	2	8
Skr. 2007/08:75	33	5	0	16	5	26	5	12
Skr. 2008/09:75	68	6	6	3	6	3	3	3
Skr. 2009/10:75	62	9	7	9	0	4	0	9
Skr. 2010/11:75	69	0	6	3	9	6	3	6
Skr. 2011/12:75	57	5	0	14	0	5	0	19
Totalt	55	6	2	9	6	7	2	13

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång och analys av skrivelserna nämnda i tabellen.

Not: Ibland summeras inte alla åtgärder till exakt 100 % för varje skrivelse, på grund av avrundning.

Även om de ovan redovisade statistiska uppgifterna om regeringens slutbehandling av såväl riksdagsskrivelser som tillkännagivanden möjliggör vissa iakttagelser av förändringar över tid kan dessa uppgifter emellertid inte på ett mer precist sätt beskriva hur väl regeringens åtgärder svarar mot de begärda åtgärderna och de framhållna uppfattningarna i riksdagens skrivelser och tillkännagivanden. För att besvara en sådan frågeställning krävs en mer kvalitativ granskning av såväl riksdagens skrivelser och tillkännagivanden som regeringens åtgärder. En sådan granskning torde kräva en omfattande arbetsinsats i likhet med tidigare genomförda uppföljnings- och utvärderingsarbeten (jfr bet. 2005/06:KU34 bil. 7).

Övriga iakttagelser

Vid konstitutionsutskottets behandling våren 2011 av regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2010/11:75) gjordes vissa övriga iakttagelser av regeringens redogörelser under riksmötena 2003/04 t.o.m. 2010/11 (se bet. 2010/11:KU21 s. 26 f.). I det föreliggande betänkandet görs en motsvarande genomgång av årets skrivelse. Så långt utskottet kan finna har endast ett fall påträffats där ett tillkännagivande felaktigt har markerats som tillkommet genom kamma-

rens bifall till en reservation i utskottets betänkande, nämligen riksdagens tillkännagivande om *överskuld sättning* (bet. 2010/11:CU9 mom. 4, rskr. 208).

Utskottets ställningstagande

Regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser har under flera år förbättrats och ger en fullständig och korrekt bild av riksdagens skrivelser och tillkännagivanden. I likhet med tidigare år välkomnar konstitutionsutskottet detta och förutsätter att redogörelsens kvalitet, inte minst i fråga om uppgifter om vilka åtgärder som planeras och bedömningar av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade, kommer att behållas i kommande redogörelser. Det finns dock alltså enligt utskottets mening utrymme för ytterligare förbättringar. Särskilt gäller det bedömningar av när tillkännagivanden kan antas bli slutbehandlade, vilket även efterfrågas av trafikutskottet. Även när det gäller planerade beredningsåtgärder med anledning av tillkännagivanden skulle redogörelsen tjäna på att vara mer utförlig, i den mån sådana åtgärder finns att redovisa. Enligt trafikutskottet skulle detta gagna ett bemötande av kritiken om att ärenden i regeringens beredning blir föremål för en alltför omständlig behandling och onödig tidsutdräkt. Konstitutionsutskottet delar den bedömningen. Trafikutskottet berör ytterligare aspekter som gäller bl.a. utvecklingen av redogörelsens läsbarhet samt behovet av att lyfta fram tillkännagivanden i syfte att stärka redogörelsens roll som viktigt politiskt uppföljningsdokument för riksdagens kontrollmakt.

Konstitutionsutskottet ser positivt på att regeringen nu slutbehandlat det äldsta tillkännagivandet som riksdagen antog redan vid riksmötet 1994/95 om ett återinförande av ett fritidsbåtsregister. Regeringen klargör i sin redogörelse att den inte delar den tidigare riksdagsmajoritetens uppfattning. Konstitutionsutskottet delar trafikutskottets bedömning att slutbehandlingen av det aktuella tillkännagivandet skedde i enlighet med gällande konstitutionell praxis.

Konstitutionsutskottet noterar att de föregående tre senaste riksmötenas minskande trend vad gäller andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser har brutits. Detsamma gäller andelen slutbehandlade tillkännagivanden som under de föregående två senaste riksmötena hade ökat väsentligt, men som nu minskat till strax under de nivåer som gällde vid början av förra mandatperioden. Att den tidigare gynnsamma utvecklingen har brutits är enligt utskottet olyckligt, i synnerhet som det totala antalet redovisade riksdagsskrivelser är lägre än tidigare år.

Vad gäller ej slutbehandlade skrivelser bör följande nämnas. När det gäller reklamskattens avskaffande har inte skatteutskottet något i sak att invända mot att så ännu inte skett, men förutsätter liksom tidigare att reklamskatten avskaffas i kommande förslag från regeringen. Socialförsäkringsutskottet noterar att vissa av de ej slutbehandlade ärenden som utskot-

tet uppmärksammade förra året inte tycks kunna slutbehandlas förrän efter ytterligare beredning. Det gäller t.ex. ett tillkännagivande om aktivitetser-sättning. I frågan om ett tillkännagivande om misshandlade kvinnor ställer sig socialförsäkringsutskottet frågande till att Migrationsverket inte utan för-längt uppdrag förmått att ta fram begärd statistik. Socialförsäkringsutkot-tet utgår från att regeringen återkommer till riksdagen snarast möjligt om det visar sig att tillämpningen av en aktuell bestämmelse i utlänningslagen inte uppnår en godtagbar nivå. Därutöver understryker socialförsäkringsutskottet, liksom tidigare, vikten av att konkreta beredningsåtgärder med anledning av ett riksdagsbeslut påbörjas så snart som möjligt. I ett proto-kollsutdrag från näringsutskottet påpekas att regeringen efter tre år ännu inte har beslutat om en granskning som riksdagen begärt. I protokollsutdra-get hänvisas till konstitutionsutskottets tidigare uttalanden om vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika en onödig tidsutdräkt när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden, samt att det, om det trots detta skulle dra ut på tiden, är angeläget att regeringen lämnar full-god information om orsakerna till fördröjningen. Sammantaget konstaterar konstitutionsutskottet att vissa beredningsåtgärder i ett begränsat antal till-kännagivanden har fördröjts. Konstitutionsutskottet delar de nämnda utskot-tens bedömningar och förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som krävs för att utskottens synpunkter ska bli beaktade.

På sitt eget område konstaterar konstitutionsutskottet att tillkännagivan-det om regeringens redovisning av resultatet av översynen av handlägg-ningen av ärenden om bortförda barn har slutbehandlats i och med regeringens skrivelse i ämnet. När det gäller ej slutbehandlade skrivelser inom utskottets område saknar, med ett undantag, utskottet synpunkter. I fråga om ett ännu ej slutbehandlat tillkännagivande i frågan om upphovs-rätten och offentlighetsprincipen konstaterar utskottet att mer än tolv år har gått sedan riksdagens tillkännagivande. Konstitutionsutskottet uttalade vid behandlingen av förra årets skrivelse att – då – elva år inte kunde anses vara en acceptabel tidsutdräkt vad gäller behandlingen av ett tillkän-nagivande. Utskottet noterar i sammanhanget dels att den senast redovi-sade genomförda beredningsåtgärden rörande det aktuella tillkännagivandet är remissbehandlingen av en departementspromemoria under våren 2006, dels att regeringen sedan våren 2008 årligen har redovisat sin avsikt att under det året behandla frågan i en kommande proposition. I årets skri-velse anges att regeringen avser att behandla frågan i en proposition under 2012. Så har ännu inte skett. Konstitutionsutskottet anser att regeringen under 2012 ska återkomma med ett förslag till riksdagen. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

När det gäller följdmotionen har utrikesutskottet i frågan om riksdagens tidigare tillkännagivande om en ny krigsmateriellagstiftning bl.a. inhämtat från ansvarigt statsråd att regeringen inom kort avser att besluta om utred-ningsdirektiv. När det gäller det tidigare tillkännagivandet om tonnageskatt har skatteutskottet nyligen uttalat att man har förståelse för att regeringen

vid beredningen av en lagstiftning om tonnageskatt behöver utreda närliggande frågor. Skatteutskottet förutsätter – mot bakgrund av att regeringen nu agerar i frågan – att det fortsatta arbetet med en lagstiftning om tonnageskatt i Sverige kommer att fortskrida utan att riksdagen ska behöva besluta om ett ytterligare tillkännagivande. Om så inte sker förbehåller sig skatteutskottet rätten att återkomma i frågan. När det gäller tillkännagivandet om lagstiftning vad avser sluten kontanthantering i detaljhandeln tar arbetsmarknadsutskottet fasta på att regeringen bl.a. så sent som i november 2011 hade diskussioner med arbetsmarknadens parter i frågan. Arbetsmarknadsutskottet, som har förståelse för att frågan är komplex och kan kräva fortsatta överväganden, bedömer att något tillkännagivande enligt följdmotionen inte kan anses behövligt.

Den konstitutionella praxis som vuxit fram innebär bl.a. att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodosätta riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas. Konstitutionsutskottet önskar i sammanhanget erinra om sina tidigare uttalanden om vikten av att beredningsåtgärder inte onödigtvis fördröjs. Långa tidsutdräcker skapar en osäkerhet som ofta leder till att ämnet för tillkännagivandet kommer upp på nytt i olika sammanhang i riksdagen. Utskottet vill här betona vikten av att beredningsåtgärder med anledning av ett riksdagens tillkännagivande bör påbörjas så snart som möjligt. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Med det sagda avstyrker utskottet bifall till motionen 2011/12: K10 yrkandena 1–5.

Regeringens hantering av ärenden om internationella barnbortföranden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Skrivelsen

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande om en översyn av hur handläggningen av ärenden om bortförda barn kan förbättras och effektiviseras beslutade regeringen den 2 februari 2012 om skrivelse 2011/12:65. I skrivelsen redogörs för hur arbetet bedrivs och vilka åtgärder som har vidtagits i handläggningen av dessa frågor. Av skrivelsen framgår att Utrikesdepartementet har vidtagit ett antal åtgärder för att ytterligare främja samarbetet med andra länders centralmyndigheter. Utrikesdeparte-

mentet har också tagit initiativ för att aktivt informera både vårdnadshavare och myndigheter om vad som kan göras för att förebygga olovliga barnbortföranden samt ytterligare förbättra möjligheterna till snabba återföranden av barn som olovligen förts bort. Genom att handläggarna utvecklat sin kompetens och genom interna organisationsgrepp kunnat renodla fokus på barnbortförandeärendenas olika aspekter och vad som i övrigt redovisats ovan har det sammantagna resultatet blivit att verksamheten på senare år har förbättrats och effektiviserats i en rad avseenden.

Utskottets ställningstagande

Genom regeringens skrivelse får det här aktuella tillkännagivandet anses slutbehandlat och utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

I riksdagsstyrelsens redogörelse (redog. 2011/12:RS4) anges att riksdagsstyrelsen beslutat att redovisningen till riksdagen av vidtagna åtgärder ska följa samma form som regeringens redovisning. I redogörelsen redovisas fyra riksdagsskrivelser, tre från riksmötet 2010/11 och en från riksmötet 2011/12. Samtliga skrivelser redovisas som slutbehandlade.

Konstitutionsutskottets iakttagelser

Av redogörelsen framgår att ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om en översyn av vissa begrepp i riksdagsordningen och en anpassning av dessa till regeringsformens begrepp (bet. 2010/11:KU14 mom. 7, rskr. 178) tycks ha fallit ut ur styrelsens aktuella redovisning. Tillkännagivandet gäller en utredning. Vidare saknas en redovisning av riksdagsstyrelsens beredningsåtgärder och av hur skrivelserna har slutbehandlats vid respektive riksdagsskrivelse. Utöver detta kan nämnas att en viss oklarhet får anses råda över slutbehandlingen av ytterligare en riksdagsskrivelse innehållandes ett tillkännagivande om skilda valdagar och valdagens förläggning (bet. 2009/10:KU19 mom. 2, rskr. 305). Riksdagens tillkännagivande innebar att riksdagsstyrelsen borde låta utreda frågan om tidpunkten för avlämnandet av budgetpropositionen och se över bestämmelserna om tid-

punkten för beslut om ändringar i indelningen i utgiftsområden och behovet av att upphäva tilläggsbestämmelse 3.2.3 riksdagsordningen samt återkomma till riksdagen med förslag. Den 14 december 2011 beslutade riksdagsstyrelsen att ge riksdagsdirektören i uppdrag att utreda frågan i enlighet med tillkännagivandet. Den 16 december 2011 beslutade riksdagsdirektören att ge finansutskottets kanslichef i uppdrag att utreda frågan med stöd av en referensgrupp bestående av gruppledarna. Av riksdagsdirektörens beslut framgår att uppdraget ska redovisas senast den 12 september 2012. Riksdagsstyrelsen har ännu inte återkommit med något förslag till riksdagen i frågan varför den aktuella riksdagsskrivelsen fortfarande får anses som ej slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet noterar att det är första gången denna redovisningsform används av riksdagsstyrelsen. Styrelsens beslut att redovisningen till riksdagen av vidtagna åtgärder ska följa samma form som regeringens redovisning är enligt utskottet värdefullt, inte minst eftersom den säkerställer en enhetlig behandling av samtliga riksdagsskrivelser vid ett och samma tillfälle. Utskottet noterar att det finns ett visst utrymme för ökad tydlighet i redogörelsen, t.ex. när det gäller redovisningen av beredningsåtgärder och hur skrivelser slutbehandlats samt att två ännu ej slutbehandlade tillkännagivanden har fallit bort från redogörelsen. Med det sagda föreslår utskottet att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2011/12:65

Regerings skrivelse 2011/12:65 Redogörelse för regeringens arbete med att förbättra och effektivisera hanteringen av ärenden som rör internationella barnbortföranden.

Skrivelse 2011/12:75

Regerings skrivelse 2011/12:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Följdmotion med anledning av skrivelse 2011/12:75

2011/12:K10 av Sven-Erik Österberg m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på ny krigsmateriellagstiftning i enlighet med tidigare tillkännagivande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på tonnageskatt i enlighet med tidigare tillkännagivande.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på lagstiftning om slutan kontanthantering i detaljhandeln i enlighet med tidigare tillkännagivande.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att utvärdera de senaste årens stora skolreformer i syfte att stärka möjligheterna till en likvärdig utbildning, ökad kvalitet och en sammanhållen skola i enlighet med tidigare tillkännagivande.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på förbud mot transfetter i enlighet med tidigare tillkännagivande.

Redogörelse 2011/12:RS4

Redogörelse 2011/12:RS4 Redogörelse för behandlingen under 2011 av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Skatteutskottets yttrande 2011/12:SkU5y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

---

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett skatteutskottet och övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen samt över eventuella motioner.

Av de skrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser 23 riksdagens beslut i ärenden där skatteutskottet har haft beredningsansvaret. I de allra flesta fallen gäller det skrivelser som har samband med lagstiftningsärenden som utskottet har berett under 2011. Tre tillkännagivanden har redovisats som inte slutbehandlade. Detta gäller de frågor som beskrivs här nedan.

Utskottet delar regeringens bedömning, såvitt utskottet är berört, och avstyrker den i ärendet väckta motionen 2011/12:K10 av Sven-Erik Österberg m.fl. (S) yrkande 2 om att riksdagen tillkännager att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på tonnageskatt i enlighet med tidigare tillkännagivande.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, SD).

Skrivelsen

Avskaffande av reklamskatten

Riksdagens skrivelse den 10 april 2002 med anledning av yrkanden i motioner (S, M, V, KD, C, FP och MP) avser ett tillkännagivande om att en avveckling av reklamskatten bör prioriteras i den kommande budgetberedningen, dock med beaktande av de budgetpolitiska målen (rskr. 2001/02:201, bet. 2001/02:SkU20). Enligt tidigare redogörelser har frågan prioriterats för budgetåren 2003–2005 utan att förutsättningar har bedömts föreligga för finansiering av ett avskaffande av reklamskatten med beaktande av de budgetpolitiska målen.

I redogörelsen för 2005 redovisades att regeringen i den närmast föregående budgetberedningen hade funnit det möjligt att finansiera ett första steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten (prop. 2005/06:1 Finans-

plan m.m. avsnitt 5.6.3) fr.o.m. den 1 januari 2006. Skatten på annonser i allmänna nyhetstidningar sänktes från 4 till 3 procent och reklamskatten i övrigt från 11 till 8 procent. Samtidigt höjdes gränsen för när skatt måste betalas från 12 till 50 miljoner kronor. Skattesänkningen beräknades motsvara drygt 300 miljoner kronor. I redogörelsen för 2006 hänvisade regeringen till vad den hade framhållit i budgetpropositionen för 2007, nämligen att det är viktigt att den resterande reklamskatten kan avskaffas så snart som möjligt, men att finansiering saknas.

I redogörelsen för 2007 hänvisades till att regeringen i budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1 Finansplan m.m. avsnitt 5.7.3) hade aviserat ett ytterligare steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten, vilket också har genomförts (prop. 2007/08:18 Sänkt reklamskatt för vissa periodiska publikationer). Samtliga periodiska publikationer, även gratisutdelade, som inte är annonsblad, katalog eller program har därmed fått samma lägre reklamskatt som sedan den 1 januari 2006 gäller för allmänna nyhetstidningar. Lagändringarna tillämpades retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2007.

I redogörelserna för 2008 (s. 70), 2009 (s. 66), 2010 (s. 65) och 2011 (s. 60 f.) har regeringen hänvisat till att regeringen i budgetpropositionerna för 2009, 2010, 2011 respektive 2012 har angivit att frågan om ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten hade prövats i budgetberedningen. Regeringen vidhåller i redogörelserna uppfattningen att den resterande reklamskatten bör avskaffas. Regeringen framhåller dock i den aktuella redogörelsen att den, med hänsyn till det ekonomiska läget, har fortsatt att prioritera skatteändringar som på såväl kort som lång sikt stärker sysselsättningen före ytterligare sänkning av reklamskatten.

Tonnageskatt

Riksdagens skrivelse den 15 mars 2007 med bifall till motion 2006/07:T241 av Jörgen Johansson (C) yrkande 4 avser ett tillkännagivande om att regeringen ska påskynda beredningen av en tonnageskatt för sjöfartsnäringen och återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning (rskr. 2006/07:115, bet. 2006/07:SkU11 punkt 2).

I skrivelse 2011/12:75 (s. 61) anför regeringen att frågan om införande av tonnageskatt har utretts av Tonnageskatteutredningen (SOU 2006:20 Tonnageskatt). Betänkandet har varit på remiss och därefter beretts vidare. Vid beredningen har det framkommit att både utredningens analys och de förslag som lagts fram på grundval av analysen är bristfälliga. Beslutsunderlaget liksom utredningens förslag bedöms därför inte kunna ligga till grund för lagstiftning. Regeringen ser det som nödvändigt att frågan om tonnageskatt analyseras i ett bredare perspektiv där även övriga stöd för sjöfarten beaktas. I dag är sjöfartsnäringen en gynnad bransch och får ett omfattande sjöfartsstöd. Vidare har sjöfartsnäringen byggt upp stora latent skatteskulder genom överavskrivningar av fartyg. Den samlade effekten av

sjöfartsstödet och de skattevillkor som gäller för sjöfarten får inte utformas så att andra branscher missgynnas. Regeringen har därför för avsikt att på nytt och ur ett vidare perspektiv låta utreda frågorna om tonnageskatt och andra stöd till sjöfarten. Även sjöfartens konkurrenssituation kan i detta sammanhang behöva belysas ytterligare. Regeringen avser att återkomma till riksdagen efter att en sådan utredning har genomförts.

Europadiesel

Riksdagens skrivelse den 9 mars 2011 med delvis bifall till motion 2010/11: Sk258 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M) avser ett tillkännagivande om att regeringen bör undersöka i vilken utsträckning skatteskillnaden mellan diesel miljöklass 1 och miljöklass 3 (i vilken Europadieseln ingår) kan minskas under mandatperioden (rskr. 2010/11:183, bet. 2010/11: SkU21 punkt 2).

I regeringens skrivelse 2011/12:75 (s. 70) anges att regeringen redan i 2011 års vårproposition (prop. 2010/11:100) angav sin avsikt att ge berörda myndigheter i uppdrag att utreda i vilken utsträckning skatteskillnaden mellan diesel miljöklass 1 och miljöklass 3 kan minskas under mandatperioden. Den 22 juni 2011 beslutade regeringen att uppdraga åt Trafikverket att belysa skillnaderna i hälso- och miljöpåverkan mellan diesel av miljöklass 1 och miljöklass 3. I uppdraget ingår att utifrån genomförd samhällsekonomisk analys ge förslag på lämplig skatteskillnad mellan miljöklass 1 och miljöklass 3 och till hur denna skatteskillnad kan förändras över tiden fram till 2020. I denna del ingår också att bedöma hur marknadsandelarna för de två dieselkvaliteterna kan komma att ändras på grund av förändrade skatteskillnader. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2012.

Motionen

I motion 2011/12:K10 av Sven-Erik Österberg m.fl. (S) yrkande 2 anförs att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på tonnageskatt i enlighet med det tidigare tillkännagivandet. Frågan har dragits i långbänk i fem år trots att det finns både ett tillkännagivande och en statlig utredning som har lagt fram förslag i ärendet. Regeringen har på de fem åren bara kommit fram till att man anser att den tidigare utredningen inte håller måttet, och vill därför tillsätta en ny utredning. Det är uppenbart att regeringen inte har prioriterat frågan om tonnageskatt på ett sådant sätt som riksdagen har önskat.

Utskottets överväganden

Reklamskattens konstruktion har medfört att en stor andel av skatten betalas av dagstidningarna samtidigt som reklam t.ex. via tv och internet inte träffas av denna skatt. Utskottet noterar att regeringen i enlighet med intentionerna i riksdagens tillkännagivande återkommande har prövat förutsättningarna för att ta bort reklamskatten utifrån den offentligfinansiella situationen. Senast inför budgetförslaget för 2012 har regeringen kommit till slutsatsen att ytterligare steg för att avskaffa reklamskatten för närvarande inte kan tas. En sådan prövning är i överensstämmelse med tillkännagivandets ordalydelse. Utskottet förutsätter dock liksom tidigare att reklamskatten avskaffas i kommande förslag från regeringen.

Det framgår av regeringens redogörelse att frågan om tonnageskatt bereds vidare så skyndsamt som möjligt. Utskottet vill betona att det i riksdagen finns en samstämmig uppfattning om att det är angeläget att denna fråga snart får sin lösning. Utskottet vill framhålla att Sverige utmärker sig gentemot andra sjöfartsnationer inom EU genom att inte ge sjöfartsnäringen möjlighet att betala tonnageskatt som alternativ till vanlig inkomstbeskattning. Utskottet har också gjort bedömningen att frågan om tonnageskatt är viktig för rederinäringens utveckling i Sverige. Vidare har utskottet erinrat om att kommissionen i de strategiska målen för Europas sjötransporter fram till 2018 har anfört bl.a. att tydliga och konkurrenskraftiga EU-ramar för tonnagebeskattning, inkomstbeskattning och statligt stöd bör upprätthållas och i tillämpliga fall förbättras mot bakgrund av erfarenheterna från tillämpningen av de tidigare riktlinjerna för statligt stöd till sjötransport. Kommissionen har betonat att EU-flaggstater står inför en skarp konkurrens från flaggstater utanför EU. Allt detta motiverar enligt utskottets uppfattning att tonnageskatten ges en högre prioritet i det fortsatta arbetet.

I motionen framförs förslag om ett nytt tillkännagivande om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på tonnageskatt i enlighet med det tidigare tillkännagivandet. Utskottet har nyligen tagit ställning till frågan om tonnageskatt (bet. 2011/12:SkU14) och uttalade då att man hade förståelse för att regeringen vid beredningen av en lagstiftning om tonnageskatt behöver utreda närliggande frågor som har samband med rederinäringens arbetsförutsättningar, bl.a. hur det gällande sjöfartsstödet påverkas av en tonnageskatt. Vidare måste man ta ställning till hur frågan med den latent skatteskulden för rederinäringen ska lösas vid en övergång till tonnagebeskattning. Finansministerns besked om att en sådan utredning nu är på gång är positivt, men utskottet betonade samtidigt att det är angeläget att arbetet kan slutföras skyndsamt. De berörda rederierna har ett berättigat behov av att snarast få besked om tonnageskattens närmare utformning.

Med anledning av att regeringen nu agerar i frågan och därmed följer riksdagens tidigare tillkännagivanden förutsätter utskottet att det fortsatta arbetet med en lagstiftning om tonnageskatt i Sverige kommer att fortskrida utan att riksdagen ska behöva besluta om ett ytterligare tillkännagivande. Om så inte sker förbehåller sig utskottet rätten att återkomma i frågan.

När det gäller tillkännagivandet med uppdrag till regeringen att undersöka i vilken utsträckning skatteskillnaden mellan diesel miljöklass 1 och miljöklass 3 (i vilken Europadieseln ingår) kan minskas under mandatperioden har detta arbete påbörjats i och med det utredningsuppdrag som har lämnats till Trafikverket. Utskottet förutsätter därmed att ärendet kommer att redovisas som slutbehandlat nästa år.

Utskottet har inte någon kommentar med anledning av regeringens redovisning i övriga delar.

Stockholm den 26 april 2012

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD) och Anna Steele (FP).

Avvikande mening

Tonnageskatt (S, SD)

Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Anders Karlsson (S) och Thoralf Alfsson (SD) anför:

I skrivelsen redogör regeringen för de åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som har meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. När det gäller frågan om tonnageskatt har denna dragits i långbänk i fem år trots att det finns både ett tillkännagivande och en statlig utredning som har lagt fram förslag i ärendet. Det är uppenbart att regeringen inte har prioriterat frågan om tonnageskatt på ett sådant sätt som riksdagen har önskat.

Samtliga EU:s sjöfartsländer har nu infört tonnageskatt för att skapa likvärdiga konkurrensförhållanden. Sverige är ett undantag. Detta leder till att vi förlorar nybyggen av fartyg till andra länder och att fler fartyg flaggas ut. Vi anser att det är mycket olyckligt att regeringen, trots riksdagens tidigare tillkännagivanden och påpekanden från bl.a. Utredningen om sjöfartens konkurrensförutsättningar, ännu inte har presenterat något förslag om tonnageskatt för sjöfartsnäringen. Inte minst har berörda rederier för att kunna planera sin verksamhet ett berättigat behov av att snarast få besked om skattens närmare utformning. Samtidigt måste givetvis frågan om den latenta skatteskulden för rederinäringen lösas.

Även om det är glädjande att regeringen nu avser att ta itu med frågan anser vi, med hänsyn till den passivitet som hittills har visats, att riksdagen bör ge regeringen till känna våra nu redovisade synpunkter om att snarast återkomma till riksdagen med förslag på tonnageskatt i enlighet med tidigare tillkännagivande. Därmed tillstyrker vi motion 2011/12:K10 yrkande 2.

BILAGA 3

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2011/12:SfU7y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

---

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet anmodade den 27 mars 2012 övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen. Regeringens redogörelse omfattar huvudsakligen regeringsbeslut för perioden den 1 januari–31 december 2011. Den motion som har väckts med anledning av skrivelsen berör inte socialförsäkringsutskottets beredningsområde.

Socialförsäkringsutskottet redovisar i detta yttrande sina överväganden rörande behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

I skrivelsen redovisas behandlingen av 16 riksdagsskrivelser i ärenden som beretts av socialförsäkringsutskottet. Hälften av dessa anges som slutbehandlade medan resterande ärenden ännu inte hade slutbehandlats under perioden. Av de skrivelser som inte hade slutbehandlats är en från riksmötet 2003/04, tre från riksmötet 2005/06, tre från riksmötet 2010/11 och en från riksmötet 2011/12.

Utskottet konstaterar att de ärenden som utskottet uppmärksammade i sitt yttrande till konstitutionsutskottet 2011 (yttr. 2010/11:SfU4y) fortfarande kvarstår som inte slutbehandlade.

När det gäller det äldsta ärendet, riksdagsskrivelse 2003/04:102 om aktivitetsersättning, anges bl.a. att regeringen i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1 utg.omr. 10 s. 59) angett att en långsiktig och strukturellt riktig reform av aktivitetsersättningen kräver vidare analys och utredning och att ett sådant arbete har påbörjats i Regeringskansliet. Kvarvarande delar av moment 34 behandlas inom ramen för detta arbete. Utskottet noterar att regeringen i direktiv (dir. 2011:122) beslutat att en särskild utredare bl.a. ska föreslå hur de som omfattas av rätt till aktivitetsersättning vid förlängd skolgång eller förlängt barnbidrag i stället ska kunna få ersättning från studiestödssystemet. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2013. Detta ärende kan således inte förväntas bli slutbehandlat ännu på ett tag.

Ett ärende som härrör från riksmötet 2005/06 gäller riksdagsskrivelse 2005/06:190 om misshandlade kvinnor. I redogörelsen anges att regeringen i regleringsbrevet för 2010 uppdragit åt Migrationsverket att redogöra för tillämpningen av bestämmelsen i 5 kap. 16 § tredje stycket 2 utlänningslagen (2005:716) om att fortsatt uppehållstillstånd får ges när ett förhållande upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning. Som svar på uppdraget angav Migrationsverket att det inte hade varit möjligt att under hela 2010 ta fram statistik över ärenden i vilka bestämmelsen hade prövats. I regleringsbrevet för 2011 förlängdes uppdraget till den 31 december 2011. Regeringen anger att myndighetens redogörelse inkom till regeringen den 21 december 2011 och att regeringen med det inhämtade underlaget ska bereda frågan. Utskottet ställer sig frågande till att Migrationsverket inte utan förlängt uppdrag förmått att ta fram begärd statistik men utgår från att regeringen återkommer till riksdagen snarast möjligt om det visar sig att tillämpningen av den aktuella bestämmelsen inte uppnår en godtagbar nivå.

Beträffande riksdagsskrivelse 2010/11:121, moment 4, om socialförsäkringsförmåner vid graviditet anger regeringen att Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i regleringsbrevet för 2011 fick i uppdrag att granska hur lagstiftningen om sjukpenning och graviditetspenning tillämpas i samband med graviditet samt vid behov föreslå förbättringar. ISF lämnade sin rap-

port i november 2011. I rapporten beskriver myndigheten att det finns problem i tillämpningen av regelverket om graviditetspenning. Enligt regeringen bereds rapporten i Regeringskansliet. Frågan om Försäkringskassans tillämpning vad gäller graviditetspenning är en mycket angelägen fråga och ett enhälligt utskott stod bakom tillkännagivandet till regeringen. Utskottet vill därför understryka att denna fråga måste få sin lösning snabbt.

Vad gäller riksdagskrivelse 2010/11:223 om Försäkringskassans lokala närvaro anges att regeringen den 12 maj 2011 gav Försäkringskassan i uppdrag att analysera medborgarnas servicebehov och utforma en långsiktig lösning för hur Försäkringskassan ska möta medborgarna. Utskottet noterar att Försäkringskassan den 13 april 2012 i sitt svar på regeringens uppdrag har förklarat att den långsiktiga lösningen är en kraftfull utveckling av självbetjäningstjänster och digitala kanaler och att servicekontor i samverkan bör vara kvar till dess att förmågan att ytterligare utveckla och tillfredsställa kundbehoven har byggts upp. Andra mer flexibla och behovsanpassade lösningar kan komma att ersätta servicekontoren från 2016. Därutöver kan utskottet konstatera att Statskontoret, som haft i uppdrag att beskriva vilka behov som medborgare och företag har av myndigheternas service och hur det behovet uppfylls i dag, i en rapport den 13 april 2012, Service i medborgarens och företagets tjänst (2012:13), anser att regeringen bör utse en servicedelegation som bör få i uppdrag att samordna utvecklingen av myndigheternas service till medborgare och företag. Utskottet är väl medvetet om att myndigheten själv råder över sin organisation men anser att frågan om Försäkringskassans lokala service är en mycket angelägen fråga. Utskottet avser därför att även i fortsättningen noga följa frågans utveckling utifrån tillkännagivandet om att skapa förutsättningar för Försäkringskassans tillgänglighet lokalt med möjlighet till personliga möten och som bidrar till ökad samverkan mellan statliga myndigheter.

I övrigt vill utskottet, liksom tidigare, understryka vikten av att konkreta beredningsåtgärder med anledning av ett riksdagsbeslut påbörjas så snart som möjligt.

Stockholm den 3 maj 2012

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Finn Bengtsson (M), Kurt Kvarnström (S), Ulf Nilsson (FP), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Saila Quicklund (M), Gunvor G Ericson (MP), David Lång (SD), Wiwi-Anne Johansson (V), Gunilla Nordgren (M), Fredrick Federley (C) och Lars Gustafsson (KD).

BILAGA 4

Trafikutskottets yttrande
2011/12:TU3y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

---

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har begärt att övriga utskott yttrar sig över regeringens skrivelse 2011/12:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och eventuella följdmotioner. I skrivelsen redovisar regeringen vad man gjort med anledning av de riksdagsbeslut som riktats till regeringen och lämnar vissa uppgifter om antalet gällande författningar och arbetet med regelförenkling och språkvård.

Trafikutskottet har i detta yttrande granskat behandlingen av de riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Utskottet konstaterar att regeringens redovisning på ett korrekt sätt avspeglar riksdagens beslut inom utskottets område. Utskottet framför samtidigt synpunkter på redovisningens uppläggning och utförlighet samt framhåller betydelsen av att riksdagens tillkännagivanden hanteras med omsorg och skyndsamhet.

Trafikutskottets överväganden

Skrivelsen

Vad visar skrivelsen?

I skrivelsen redovisar regeringen vad man gjort med anledning av riksdagens beslut. Redogörelsen tar upp samtliga beslut som meddelats genom riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret men även äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade. Sammanställningen avser huvudsakligen vad som gjorts under tiden den 1 januari–31 december 2011. I skrivelsen anges att redovisningen, för att underlätta för riksdagsutskotten att vid sitt utvärderings- och uppföljningsarbete få en så aktuell bild som möjligt, även omfattar vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång. Så har gjorts om riksdagsskrivelserna därigenom har kunnat rapporteras som slutbehandlade.

Hur ser det ut på TU:s område?

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisar skrivelsen beslut och beredningsläge för sammanlagt 25 riksdagsskrivelser till regeringen sedan riksmötet 1994/95. Av dessa riksdagsskrivelser redovisas 14 riksdagsskrivelser som slutbehandlade, medan beredningen pågår för 11 riksdagsskrivelser.

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Inte slutbehandlade
2003/04	1	1	
1994/95	1	1	
1999/2000	1		1
2004/05	1		1
2005/06	4		4
2009/10	2	1	1
2010/11	11	8	3
2011/12	4	3	1
Summa	25	14	11

Källa: Skrivelse 2011/12:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

I redogörelsen redovisas vidare vilka riksdagsskrivelser som innehåller tillkännagivanden där riksdagen angett något som sin mening. Av regeringens skrivelse framgår att av de 14 riksdagsskrivelser som under perioden slutbehandlats inom trafikutskottets beredningsområde innehöll följande två tillkännagivanden riktade till regeringen.

- 1994/95:232 Återinförande av det statliga fritidsbåtsregistret
- 2003/04:161 Regelverk för fordonsvikter

Som framgår av nedanstående sammanställning redovisas också åtta riksdagsskrivelser med tillkännagivanden där regeringen ännu inte är klar med sin beredning.

Riksdagsskrivelser till regeringen med tillkännagivanden som redovisats som inte slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Innebörd
1999/2000:166	Ansvar för lastsäkring
2004/05:178	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar
2005/06:134	Lagförslaget och sammanhängande åtgärder för att främja förnybara bränslen
2005/06:223	Miljö- och säkerhetsfrågor i Östersjöområdet
2005/06:259	Ekonomisk brottslighet inom taxinäringen
2009/10:228	Konsekvenser som lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel har för mindre tankställen i glesbygd
2010/11:222	Mobiltelefonanvändande vid bilkörning
2010/11:274	Register över järnvägsfordon

Källa: Skrivelse 2011/12:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Trafikutskottets ställningstagande

Korrekt redovisning

Utskottet avgränsar sin bedömning till den del av ärendet som gäller trafikutskottets beredningsområde. Det betyder att den följdmotion som väckts i ärendet av Sven-Erik Österberg m.fl. (S), med beteckningen 2011/12:KU10, ligger utanför ramen för detta yttrande.

Trafikutskottet konstaterar att regeringens redovisning på ett fullständigt och korrekt sätt avspeglar de riksdagsskrivelser som lämnats av riksdagen med anledning av betänkanden från utskottets sida. Utskottet har särskilt granskat de båda tillkännagivanden som redovisats som slutbehandlade och konstaterar att regeringen synes väl ha svarat upp mot riksdagens ställningstagande. När det gäller det tillkännagivande om ett återinförande av ett fritidsbåtsregister som riksdagen meddelade redan vid riksmötet 1994/95 har regeringen nu återkommit till riksdagen och redovisat sin ståndpunkt där man klargjort att regeringen inte delar den tidigare riksdagsmajoritetens uppfattning varför ärendet följaktligen avskrivits. Det är ett förfarande som formellt är helt i enlighet med konstitutionell ordning.

Genomsnittsåldern för tillkännagivanden har förkortats

Det kan lyftas fram att den genomsnittliga åldern på TU:s tillkännagivanden där beredningsarbetet ännu inte har kommit i mål har förkortats väsentligt med anledning av att det tidigare äldsta öppna tillkännagivandet

i riksdagen om införande av ett fritidsbåtsregister numera avslutats. Fortfarande finns det dock några tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde där de bakomliggande riksdagsbesluten har fattats för ett antal år sedan. Det kan nämnas att ett enigt trafikutskott tidigare framhållit i ett yttrande till konstitutionsutskottet att tillkännagivanden bör behandlas med omsorg och skyndsamhet och att det inte annat än i undantagsfall bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år. Samma synpunkt äger enligt utskottets mening fortsatt giltighet även om beredningsläget det senaste året har förbättrats.

Beskrivning av beredningsaktiviteter

Trafikutskottet kan konstatera att regeringen i enlighet med vad utskottet tidigare efterlyst blivit mera utförlig i vilka beredningsaktiviteter som pågår i ärenden som fortfarande är öppna. För att bemöta kritiken om att ärenden i regeringens beredning blir föremål för en alltför omständlig behandling och onödig tidsutdräkt kan denna redovisning bejakas. De önskemål som utskottet tidigare framfört till konstitutionsutskottet om att regeringen även ska söka ange beräknad tidpunkt för när de öppna tillkännagivandena bedöms kunna bli klara har dock inte infriats helt inom utskottets beredningsområde, varför det är angeläget att redovisningen kan fortsätta att vidareutvecklas.

Redovisning till riksdagen vid slutbehandling av tillkännagivanden

Under riksmötet har regeringen valt att i budgetpropositionen (prop. 2011/12:100 Utgiftsområde 22 Kommunikationer) redovisa för riksdagen varför man inte avser att vidta någon åtgärd med anledning av ett tidigare riksdagsbeslut om att återinföra ett statligt fritidsbåtsregister. Även om det får förutsättas att riksdagen med stor omsorg tar del av all propositionstext kan det med tanke på att denna propositionsbilaga omfattade drygt 100 sidor diskuteras om inte regeringen på ett mer tydligt sätt i den aktuella propositionen borde ha valt att redovisa att det aktuella tillkännagivandet avslutats. I det aktuella fallet behandlade regeringen frågan om riksdagens tillkännagivande om fritidsbåtsregistret som en del av texten under rubriken *Effektivisera transportsystemet, dess verksamheter och användningen av resurser*. Det är ett sammanhang som kanske inte vid en första anblick är helt uppenbart för alla ledamöter som har intresse för att ta reda på vad regeringen har för bedömning av registreringsfrågor för fritidsbåtar. Trafikutskottet välkomnar därför att regeringens framställning till riksdagen av varför man eventuellt inte avser att vidta någon åtgärd med anledning av ett tillkännagivande från riksdagens sida fortsättningsvis får en mer framlyft textredovisning.

Utveckla redovisningen och lyft fram tillkännagivanden

Trafikutskottet konstaterar att riksdagen sedan länge har använt sig av ordningen att ge regeringen tillkännagivanden i skilda avseenden. Alltsedan 1810 har regeringen också redovisat de åtgärder som tillkännagivandena medfört. Redovisningen lämnades fram till 1961 till Justitieombudsmannen och därefter till riksdagen där numera konstitutionsutskottet hanterar ärendet efter att först ha hämtat in synpunkter från övriga utskott. Enligt konstitutionell praxis är utgångspunkten att regeringen bör tillgodose riksdagens tillkännagivande, men om regeringen har en annan mening än riksdagen bör riksdagen underrättas om detta och då inom den tidsgräns som tillkännagivandet eventuellt kan omfatta.

Utformningen av regeringens redovisning i skrivelsen har under åren förbättrats. Trafikutskottet välkomnar detta. Som en fördömlig åtgärd kan särskilt lyftas fram det utskottsregister som finns som gör det lättare att följa upp vad som hänt med riksdagsskrivelser med anledning av utskottens betänkanden. För att förbättra läsbarheten i regeringens skrivelse vore det en fördel om utformningen av skrivelsen kunde vidareutvecklas ytterligare. Målet bör vara att skrivelsen i större utsträckning kan utgöra ett viktigt politiskt uppföljningsdokument för riksdagens kontrollmakt snarare än en sammanställning av uppgifter som inte är helt enkel att ta till sig samtidigt som det politiska intresset i vissa fall är begränsat.

Med tanke på det politiska intresse som riktas mot tillkännagivanden föreslås att dessa fortsättningsvis lyfts fram på ett mer tydligt sätt i redovisningen. Den nuvarande ordningen där markeringen * tillförts för de aktuella riksdagsskrivelserna med tillkännagivanden är inte helt uppenbar för en oinvid läsare. Samtidigt kan ifrågasättas om inte den omfattande redovisningen i skrivelsen av regeringens samtliga vidtagna åtgärder med anledning av riksdagens samtliga skrivelser till regeringen inte skulle kunna förmedlas på ett annat sätt genom användning av moderna it-baserade informationssystem. Trafikutskottet välkomnar därför att redovisningen blir föremål för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Stockholm den 3 maj 2012

På trafikutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (S), Jan-Evert Rådström (M), Eliza Roszkowska Öberg (M), Monica Green (S), Jessica Rosencrantz (M), Lars Mejern Larsson (S), Sten Bergheden (M), Suzanne Svensson (S), Lars Tysklind (FP), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Lars Johansson (S), Edward Riedl (M), Stina Bergström (MP), Annelie Enochson (KD), Tony Wiklander (SD) och Siv Holma (V).

BILAGA 5

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2011/12:AU5y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

---

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 27 mars 2012 att anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:75 *Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen* och eventuella motioner som väckts med anledning av denna. I skrivelsen redovisas de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen perioden den 1 januari–31 december 2011. En följdmotion har väckts med anledning av skrivelsen, 2011/12:K10 (S). Yrkande 3 i motionen berör arbetsmarknadsutskottets beredningsområde.

Arbetsmarknadsutskottet behandlar skrivelsen i den del som avser de riksdagskrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redovisas behandlingen av femton riksdagsskrivelser i ärenden som beretts av arbetsmarknadsutskottet. Av dessa skrivelser anges sex som slutbehandlade, medan nio inte var slutbehandlade när regeringen lämnade sin skrivelse. De skrivelser som inte är slutbehandlade berör frågor om bl.a. arbetslöshetsförsäkring vid förtroendeuppdrag, ratificering av ILO:s konvention nr 94, arbetsmiljöhänsyn vid offentlig upphandling, lag om sluten kontanthantering och arbetslöshetsersättning för deltidsarbetslösa.

En förteckning över de inte slutbehandlade skrivelserna finns som bilaga till yttrandet.

Motionen

I kommittémotion 2011/12:K10 av Sven-Erik Österberg m.fl. (S) yrkande 3 anför motionärerna att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på lagstiftning om sluten kontanthantering i detaljhandeln i enlighet med ett tidigare tillkännagivande. Enligt motionärerna har de nuvarande lagarna och föreskrifterna inte förmått att skapa en säkrare kontanthantering. Ett tecken på det är en dom i kammarrätten i november 2011. Det finns därför all anledning för regeringen att skyndsamt ta sig an arbetet med en fungerande lagstiftning kring detaljhandelns kontanthantering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning av de skrivelser som inte är slutbehandlade, dock med nedanstående kommentar till förteckningens 5 b. Den fortsatta beredningen i Regeringskansliet bör avvakta.

När det gäller Socialdemokraternas motion om tillkännagivandet om sluten kontanthantering är följande att säga.

Riksdagens tillkännagivande från mars 2011 (bet. 2010/11:AU3, mom. 13, rskr. 2010/11:187) har följande lydelse: ”Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att initiativ bör tas att tillsammans med arbetsmarknadens parter utforma ett förslag till lag om sluten kontanthantering inom detaljhandeln”. Genom tillkännagivandet biföll riksdagen ett yrkande i en gemensam motion av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I betänkandet beskrivs bakgrunden med ett ökande antal butiksrån. Utskottet uttalar att det finns slutna kontanthanteringssystem och att erfarenheter visar att antalet rån minskar i butiker som installerat slutna system. I syfte att minska antalet butiksrån och därmed

förbättra de anställdas arbetsmiljö ansåg utskottet att initiativ bör tas att tillsammans med arbetsmarknadens parter utforma ett förslag till lag om sluten kontanthantering inom detaljhandeln.

Regeringen redogör i sin skrivelse för vilka åtgärder som den har vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivande. Arbetsmarknadsdepartementet hade i november 2011 en diskussion med arbetsmarknadens parter om denna fråga. Efter mötet inkom flera skrivelser i ämnet. Av samrådet med parterna och av skrivelserna framgår enligt regeringen tydligt att parterna har motsatta åsikter om lämpligheten av ny lagstiftning.

Regeringen anför vidare:

Arbetsmiljölagen (1977:1160) är en ramlag. På grundval av de allmänna reglerna i 2 kap. arbetsmiljölagen meddelar Arbetsmiljöverket med stöd av bemyndiganden i 4 kap. i lagen föreskrifter som innehåller konkreta regler för arbetsmiljön. Arbetsmiljöverket sköter denna uppgift självständigt. I myndighetens procedur för att ta fram föreskrifter ingår samråd med parterna. Att konkreta regler om arbetsmiljön meddelas genom föreskrifter från Arbetsmiljöverket beror inte på att reglerna är mindre viktiga, utan på att det behövs ett system där man kan meddela och ändra regler snabbare och mer flexibelt än vad som är möjligt med lagstiftning. Ändringar kan t.ex. behövas på grund av den tekniska utvecklingen. Sluten kontanthantering är ett exempel på ett område med snabb teknikutveckling. På grundval av bestämmelser i arbetsmiljölagen och i föreskrifter från Arbetsmiljöverket (Åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön, AFS 1993:2 och Ensamarbete, AFS 1982:3) ställer Arbetsmiljöverket regelbundet krav på åtgärder för att förebygga risk för rån inom detaljhandeln, bl.a. krav på olika former av sluten kontanthantering. Kraven ställs efter en bedömning i det enskilda fallet. Hot och våld är ett prioriterat område inom Arbetsmiljöverkets tillsyn. Nationella tillsynsinsatser har genomförts avseende våld och hot inom detaljhandeln. Arbetsmiljöverkets roll när det gäller att meddela arbetsmiljöföreskrifter har genom åren brukat försvaras från arbetstagarhåll. Ett system där arbetsmiljöregler i större utsträckning meddelas genom lag och inte genom föreskrifter skulle troligen innebära färre och mindre flexibla regler. På alla områden där verket meddelar föreskrifter gäller att föreskriftsarbetet sker med hänsyn till teknikutveckling och riskutveckling. En fortlöpande dialog förs mellan Arbetsmarknadsdepartementet och Arbetsmiljöverket om myndighetens verksamhet, däribland föreskriftsverksamheten.

Enligt skrivelsen fortsätter beredningen inom Regeringskansliet, och skrivelsen anges som inte slutbehandlad i denna del. Utskottet tar fasta på att regeringen i skrivelsen redogör för vilka åtgärder som den vidtagit under den period som skrivelsen omfattar och att regeringen bl.a. så sent som i november 2011 haft diskussioner med arbetsmarknadens parter kring denna fråga. Utskottet har förståelse för att frågan är komplex och kan kräva fortsatta överväganden. Något tillkännagivande enligt Socialdemokraternas motion kan inte anses behövligt. Utskottet har följaktligen inget att invända mot att skrivelsen kvarstår som inte slutbehandlad. Med hänvisning till det anser utskottet att motion 2011/12:K10 yrkande 3 bör avslås.

Stockholm den 3 maj 2012

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Ylva Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ylva Johansson (S), Maria Plass (M), Raimo Pärssinen (S), Katarina Brännström (M), Maria Stenberg (S), Gustav Nilsson (M), Patrik Björck (S), Hans Backman (FP), Annika Carlsson (C), Johan Andersson (S), Hanif Bali (M), Mehmet Kaplan (MP), Andreas Carlson (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Josefin Brink (V), Jenny Petersson (M) och Kerstin Nilsson (S).

Avvikande mening

Avvikande mening (S, MP, V)

Ylva Johansson (S), Raimo Pärssinen (S), Maria Stenberg (S), Patrik Björck (S), Johan Andersson (S), Mehmet Kaplan (MP), Josefin Brink (V) och Kerstin Nilsson (S) anför:

Enligt riksdagens tillkännagivande från mars 2011 bör initiativ tas att tillsammans med arbetsmarknadens parter utforma ett förslag till lag om sluten kontanthantering inom detaljhandeln.

Arbetsmarknadsdepartementet hade den 15 november 2011 en diskussion med arbetsmarknadens parter kring lagstiftning om sluten kontanthantering. Vid det mötet diskuterades varken definitioner av sluten kontanthantering eller kriterier för säkerhet vid olika risknivåer. Inte heller diskuterade man vilken lagstiftning som skulle kunna vara aktuell eller om ett förtydligande i föreskrifterna skulle räcka. Nuvarande lagar och föreskrifter har inte förmått att skapa en säkrare kontanthantering. Ett av flera tecken på brister i det nuvarande regelverket är den dom från Göteborgs kammarrätt den 18 november 2011 som upphäver Arbetsmiljöverkets föreläggande mot företaget Netto Marknad i Malmö om att införskaffa ett slutet kontanthanteringssystem. Den nuvarande lagstiftningen är med andra ord alltför tandlös för att kunna lösa problemen med kontanthantering inom handeln. Det finns därför all anledning för regeringen att skyndsamt ta sig an arbetet med en fungerande lagstiftning kring detaljhandelns kontanthantering, inte minst mot bakgrund av att en fjärdedel av alla som arbetar inom handeln känner sig hotade på arbetet. I två interpellations-svar, den 31 januari 2012 till Josefin Brink (V) och den 21 februari 2012 till Raimo Pärssinen (S), klargör arbetsmarknadsminister Hillevi Engström att regeringen är tillfreds med den rådande ordningen med att Arbetsmiljöverket använder de redskap som finns med förelägganden, förbud och föreskrifter.

Utvecklingen visar att den fråga som tillkännagivandet avser är mycket angelägen. Det är av största vikt att regeringen utan dröjsmål fortsätter beredningen, vilket bör ges regeringen till känna. Med detta tillstyrker vi motion 2011/12:K10 (S) yrkande 3.

BILAGA

Förteckning över inte slutbehandlade skrivelser

Riksdagsskrivelse	Moment	Berör
1 2004/05:181	Mom. 7	A-kassa vid förtroendeuppdrag
2 2005/06:174	Mom. 15	ILO:s konvention nr 94
3 2009/10:275	Mom. 2	Uppdragstagare och arbetslöshetsförsäkringen
4 2010/11:126	Mom. 3	Riksrevisionens styrelses framställning om styrning inom arbetsmarknadspolitiken
5 a 2010/11:187	Mom. 4	Arbetsmiljöhänsyn vid offentlig upphandling
5 b	Mom. 13	Lag om sluten kontanthantering i detaljhandeln
6 a 2010/11:279	Mom. 4	Allmänna villkor för ersättning i arbetslöshetsförsäkringen
6 b	Mom. 6	Arbetslöshetsersättning för deltidsarbetslösa
7 a 2010/11:299	Mom. 2	Utredning om lex Laval
7 b	Mom. 6	Ratificering av ILO konvention 94
8 2011/12:66	Mom. 8	Föreskrifter om lån till hemutrustning
9 2011/12:88	Mom. 3	Regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport Säsongsarbetslösa och arbetslöshetsförsäkringen